

A V E M A R I A

FEBRUAR 1944

LETNIK 36

AVE MARIA

36. LETNIK

FEBRUAR, 1944

Kaj vse je na straneh te številke:

Pridiga za Baragovo nedeljo	str. 1
Sin, zakaj si nama to storil — P. B.	3
Prinesli so ga v Jeruzalem — A. Snoj	4
Cerkvena pesem — Vital Vodušek	6
Bodi apostol dobrega tiska	6
Veselite se vedno v Gospodu — G. Rožman	7
V zarje Lurdske	8
Ob koncu prvega kriščanskega stoletja — K.	9
Vojska-kazen?	11
Mož in žena	12
Red resnice, pravice in miru	13
Križem kraljestva križa — P. B.	15
Sv. Alfonz uči ljubiti Boga — P. B.	18
Iz pisem ind. misijonarja Franca Pirca	20
Tonče s Sloma — celoletna povest — P. B. A.	22
Prva brazda — črtica	27
Kmetič in smrt — legenda	30

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tudi povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelji:

FRANCIŠKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vzako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

A V E M A R I A

FEBRUAR, 1944—

—Letnik XXXV

PRIDIGA ZA BARAGOVO NEDELJO

(30. januarja 1944.)

NA današnja nedeljo nas spet vabi Baragova Zveza, da se spomnimo našega slavnega, svetniškega rojaka — Friderika Barage. Vabi nas, da se v molitvi spomnimo velike zadeve nas katoliških Slovencev, da bi prišel naš veliki rojak med svetnike in na naše oltarje. Vabi nas dalje, da se ob njegovem visokem vzgledu na novo navdušimo za bolj krščansko življenje, za pravo ljubezen do Boga in bližnjega. Vrhu vsega tega naj nas pa današnja nedelja — Baragova nedelja — spomni tudi naše naloge, da vsaj od časa do časa kaj darujemo za Baragovo Zvezo, ki po svojih močeh deluje za povišanje našega svetniškega rojaka na oltar.

Ozrmo se danes na neko posebno značilnost v misijonskem delovanju Friderika Barage, ki bomo v njej dobili lep nauk za naše lastno katoliško življenje in udejstvovanje! In ta značilnost je: **Strogo zavarovati naša katoliška načela, da ne pridejo v nevarnost v našem občevanju in morebitnem sodelovanju s soljudmi, ki niso našega katoliškega prepričanja.**

I.

Preteklo leto — 1943 — smo obhajali stoletnico Baragovega prihoda v L'Anse v gornjem Michiganu. Ravno v tem kraju se je Baragi posrečila ustanovitev enega njegovih najbolj uspešnih misijonov. Vsa Amerika, ki je kaj vedela za Baragovo delovanje v L'Ansu, je naravnost občudovala njegovo delo. Sredi zapuščenih pragozdov, koder poprej ni bilo slišati drugega ko lov-

ske in bojne klice primitivnih Indijancev, je v kratkih letih zrasla visoko civilizirana krščanska naselbina spreobrnjenih sinov pragozda, ki so začeli novo življenje v novoustanovljeni vasi, so se začeli posvečati obdelovanju zemlje, prihajali redno k službi božji in verskemu pouku, pa se tudi naučili brati knjige, pisati, peti, računati . . . Naselila se je v precej visoki stopnji mednje času primerna kultura in zaživelii so prav posebno lepo krščansko družinsko življenje . . .

Kako je Baraga vse to dosegel in dosegel v tako kratkem času?

Misijonarju Baragi ni bilo samo na tem, da divje Indijance pouči v veri in jih krsti, potem pa spet pusti oditi nazaj med one, ki so še ostajali v poganstvu in po starem živeli naprej v svojih kolibah sredi gozdov ter se vdajali vsem zastarelim poganskim navadam. Baraga je vedel, da je **slab zgled** zelo zelo privlačna sila in da človek, ki ne prestando živi v družbi ljudi, ki imajo drugačen način življenja, drugačne misli o pomenu sedanjega življenja in drugačno sodbo o smislu smrti, kaj rad zapade tem slabim zgledom in se spet oddalji od pravih krščanskih načel.

Radi tega ni bil Baraga samo misijonar in oznanjevalec evangelija, ampak je hotel svoje krščence tudi **civilizirati** in jih naučiti **kulturnega življenja**. Silno mnogo trudov in bridkosti ga je stalo, da je spreobrnjenim Indijancem zagotovil kos zemlje, ki naj bi bila samo njihova last, jim postavljajal na tej zemlji preproste domove in naseljeval v njih mlade indijanske pare, ki so si obljubili pred oltarjem zvestobo do smrti. Ni se ustrašil teh trudov in naporov, čeprav bi bil kdo mislil, da nabrana misijonska miloščina ne bi smela biti uporabljena za kaj drugega ko za cerkev in za vzdrževanje misi-

jonarjev. Baraga je vedel, da je ravno tako misijonsko delo, ako Indijancem postavlja preproste domove in hiše, kot če jim postavlja cerkve in šole. S to mislijo je šel na delo in ustanovil svojim Indijancem precej moderno vas okoli cerkve v L'Ansu. Zato Barago visoko častijo tudi tisti, ki jim ne gre v prvi vrsti za Baragovo svetništvo in oznanjevanje evangelija, ampak odobravajo vsaj to, da je bil eden največjih civilizatorjev Indijancev ter je tako veliko storil za splošni napredek Amerike . . .

II.

Dandanes, predragi poslušalci, je vsakovrstnega napredka pri nas v Ameriki res že kar na preostajanje . . . Civilizacija in kultura sta vsekako na višku . . . Tudi katoliški del ameriškega prebivalstva je z lahkoto vsega tega deležen . . . Žal, da ta moderna civilizacija in kultura le prepogosto pogrešata tistega krščanskega duha, ki ga je Baraga zanesel med svoje civilizirane Indijance. Pogosto so naši katoličani v nevarnosti, da ji vsaj otemne stroga krščanska načela, če že ne popolnoma izginejo, ako se na nek način ne ograde pred slabimi vplivi, ki prihajajo mednje od strani današnje moderne kulture, ki je tako rada brez pravega krščanskega duha.

Razume se pa, da dandanes katoliški duhovniki, ki imamo enako nalogo med svojimi verniki kot jo je imel Baraga med svojimi — da namreč vodimo svoje ovčice k Bogu — razume se, da mi ne moremo misliti na to, kako bi spravili svoje ljudi **na en sam kraj** in jih tako odtegnili stikov in zvezam in vplivom od strani nekatoličanov. To je sedaj nemogoče. Nimamo nobenega takega plota ali ograje kot ga je imel Baraga okoli svoje vasi in fare — namreč obširen pragozd. Pustiti moramo, da se naselijo naši katoličani kjerkoli jim kaže, da si poiščejo zaposlenosti in zaslužka kjerkoli, da v svojem družabnem in javnem življenju pridejo skupaj z vsakovrstnimi ljudmi, ki imajo najrazličnejša načela in jim sledijo v življenju. Celó to moramo pustiti, da se naši katoličani družijo z drugače mislečimi v razne skupne cilje in namene v dru-

žabnem, kulturnem, politične in gospodarskem udejstvovanju.

Vse to je lahko popolnoma prav in v redu. Celó sveti očetje papeži neredko podarjajo, naj katoličani le gredo skupaj z drugoverci ali tudi brezverci za dobre cilje in namene, ki so vsem skupni. Tako sodelovanje dostikrat zahtevajo razmere, ki jih prinese s seboj življenje. Mislite na skupno delo v tovarnah, na skupne borbe za zboljšanje socialnih pogojev, na skupno delo v prid narodni obrambi . . .

Pri vsem tem je pa treba skrbeti, da so krščanska (katoliška) načela tistih katoličanov, ki tako sodelujejo, vsestransko zavarovana. Če gremo z drugače mislečimi skupaj, in sicer prijateljsko in sporazumno, za kak skupen cilj, se je pa treba takoj jasno izraziti zopet kako zahtevo, da se podamo tudi v rečeh, ki zadevajo naše versko prepričanje. V tej točki ne smemo prav nič popustiti in se moramo takoj pri prvih znakih kake take zahteve odločno izjaviti: Do tu grem s teboj, pa niti koraka dalje več! Ako si zadovoljen, da samo do te meje sodelujeva, dobro! Ako ne, zavedaj se, človek, da v tej točki ne popustim in grem rajši iskat drugega tovariša in kompanjona, ki ne bo zahteval od mene tega, kar mi je storiti nemogoče, ako nočem svojih krščanskih načel, svoje vere in svoje duše postaviti v nevarnost.

Predragi poslušalci, vi sami čutite, da bi se moja današnja pridiga lahko zelo zelo zavlekla, ako bi se hotel spuščati v podrobnosti in naštevati zglede iz vsakdanjega življenja. Toda to ni moj namen. Hotel sem vas samo na kratko opozoriti na nauk, ki ga nam prinaša današnja Baragova nedelja. Ta nauk bi se dal na kratko izraziti v glasnem pozivu: **Ovce ene črede skupaj in kolikor mogoče same zase!** V skupnem delu enakomislečih, v delu, ki je spremljano od iskrene medsebojne podpore, medsebojnega spoštovanja in medsebojne ljubezni — je največje zagotovilo skupnega uspeha.

S tem ni rečeno, da se mora katoličan držati proč od vseh drugih, ki ne priznavajo njegovih načel. **Plot** ni mogoče postaviti. Toda vendar mora biti okoli nas vedno in

povsod nekak **duhovni plot**, duhovna ograja — rekli bi tej ograji zares živa **katoliška zavest** — katoliška zavest, ki me vedno in v vsakem slučaju zavaruje pred pogubnimi vplivi drugače mislečih. Ta živa katoliška zavest je zmerom nujno potrebna, posebno pa še v današnjih zmedenih časih. In ta živa katoliška zavest bo ostala v nas dobro zavarovana, pa naj se zgodi kar koli, ako bomo ohranili v sebi čut bližine božje, bivanja Svetega Duha v naših lastnih srcih — kakor je ta globoki verski čut tako vstrajno gojil v sebi in svojih ovčicah naš veliki vzornik, naš rojak in svetniški kandidat, Friderik Baraga. Amen.

SIN, ZAKAJ SI NAMA TO STORIL?

P. B.

KO je Marija našla Jezusa v templju po tridnevem iskanju, mu je rekla besede: Sin, zakaj si nama to storil? Tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala . . .

Zelo zanimive besede! Zanimive zato, ker so prišle iz ust Jezusove matere in ker so bile namenjene Jezusu — božjemu Sinu. Drugače pa zelo naravne in človeško razumljive besede. Vsaka zemeljska mati bi v podobnih okoliščinah izrekla podobne besede. Vsaka človeška mati bi izrazila napram svojemu sinu podoben očitek, pa najbrž nič ostrejšega kot ga je izrazila Marija, zakaj poleg rahlega očitanja se v njenih besedah izraža tudi veselje in zadoščenje, da je dolgo iskanega Sina končno vendarle našla. In ker je predobro vedela, da je Jezus med vsemi človeškimi sinovi najboljši sin, se čuti v njenih besedah tudi neko pričakovanje, da bo sin vedel, kako opravičiti svoje početje, da bo znal modro razložiti, zakaj je zaostal in se tako dolgo mudil v templju.

Ako torej premišljujemo Marijine besede s teh, rekel bi, psiholoških vidikov, ne bi našli v njih nič posebno zanimivega, zakaj drugačne skoraj biti niso mogle. In vendar

so zanimive in vse bolj pomenljive nego se pokaže na prvi pogled. Marija namreč ni bila navadna človeška mati — bila je božja Mati. In Jezus ni bil le navaden človeški sin — bil je Sin božji! Zato bi človek pričakoval, da se bo Marija tudi v takih okoliščinah, kot so bile tisti dan v templju, izkazala za manj človeško in za bolj nebeško nego se v resnici je.

Toda na drugi strani nam je Mati božja ravno radi tega, ker se je izkazala za tako resnično človeško mater, toliko bližja in toliko bolj — domača . . .

I.

Iz Marijinih besed, ki jih je izrekla v templju svojemu Sinu, spoznamo, da je vzgajala svojega Jezusa prav tako, kot bi vsaka druga dobra mati vzgajala svoje dete. Ni mislila v prvi vrsti na to, da je njen Jezus božji Sin, ki itak vse ve in vse zna, in ga prav za prav ni treba nič vzgajati. Predvsem je bila mati in kot taka je vedela, da je njena dolžnost vzgajati, učiti, z eno besedo: narediti iz otroka veliko osebnost, ki bo znala izpolniti naloge svojega bodočega življenjskega poklica.

Če v luči pogovora med Materjo in Sinom, ki ga poznamo iz templja, pogledamo za njima — seveda v mislih — tudi v skromno nazareško hišico, si dosti lahko predstavljamo, kako je potekalo tam vsakdanje življenje. Marija brez dvoma ni nič drugače ravnala s svojim Detetom kot ravna vsaka druga globoko verna mati, ki se zaveda svojih materinskih nalog in dolžnosti.

Brez dvoma bi mogli tudi v nazareški hišici slišati navodila, ki jih mati daje otroku. Na primer: Zjutraj se je slišal materin glas: Dan je že, zdaj pa le vstani, Jezušček, zajterk je že pripravljen. Čakaj, da te oblečem. Umila se bova tudi. Pa ne pozabi moliti jutranje molitve. Danes bova skupaj molila in še atek bo prišel zraven. Kadar pa mene ali ateka ni pri roki, moraš pa sam lepo moliti . . . Vidiš, zdaj si vse lepo pojedel, prinesi mi posodo sem na ognjišče in ko bo lepo umita, jo boš namesto mene obrisal. Tam je cunjca, kar pripravi se . . . Zdaj pa pojdeš k ateku in mi prine-

seš nekaj oblancev ali če ti bo dal kaj drugega drobnega lesa za podkuriti . . . Vi-diš, kako si bil priden. Zdaj se pa lahko nekoliko poigraš. Le pojdi ven na trato, te bom že poklicala, kadar te bom hotela imeti blizu sebe . . . Če te bo pa atek poklical, pa hitro skoči k njemu in mu pomagaj . . .

Nič ne dvomimo, da so se take besede vrstile dan za dnem iz Marijinih ust. Prav tako bi si lahko zamislil, kako se je božje Dete pogovarjalo z Materjo in prav po detinsko spraševalo to in ono, pripovedovalo razne dogodivščine z drugimi otroci iz bližine, in tako dalje.

Morda bi kdo dejal, da se vse to smešno bere o Mariji, ki je vendar dobro vedela, da njen Sin ne potrebuje take vzgoje kot drugi otroci, saj je bil pravi včlovečeni Bog. Ali se Marija ni zavedala tega?

Seveda se je, pa še zelo dobro! Odkar ji je bil nadangelj povedal, da bo postala mati, je vedela, da bo postala božja Mati. Toda enega ni pozabila, in tudi mi ne smemo pozabiti: Jezus je bil pa vendar tudi pravi in resnični človek! Kot človek je hotel biti nam drugim ljudem v vsem enak — razen v grehu. Če imamo to pred očmi, nam bo vse drugo jasno in razvidno. Nič več se nam ne bo zdelo čudno ali celo smešno.

II.

Zdaj pa prav na kratko še nekaj drugega. Mi vemo, da je Marija še vedno mati in sicer naša mati. Mati vsakega posameznega vernika. Mi smo njeni otroci. Mati Marija se zaveda, da je obenem tudi naša vzgojiteljica. Spet bi utegnil kdo reči: Ka-11—AVE MARIA (Save me for next time ko pa more biti mati, ki že davno ni več tu na zemlji, moja ali tvoja vzgojiteljica? Kako more od daleč, to je: iz nebes, vzgajati tega ali onega?

To so prazna vprašanja. Resnica je, da nam je Marija vedno zelo blizu, ako se zavedamo, da smo njeni otroci. Resnica je tudi to, da ji je vedno v mislih naša vzgoja, kot ji je bila v mislih vzgoja njenega božjega Deteta. Vzgaja nas, da bi upodobila v nas Kristusa „svojega Sina. Z drugo besedo, da bi postajali bolj in bolj podobni Njemu.

Toda treba je, da se tudi res pustimo Mariji vzgajati. In to je prav lahko mogoče, ako si pogosto mislimo: to in to hočem narediti, ker vem, da je to želja moje nebeške Matere. To in to hočem opustiti, ker vem, da bi ne bilo všeč moji nebeški Materi. Premagal se bom, ker v srcu slišim opomin Matere iz nebes: Nikar ne bodi tak, zakaj po tej poti ne boš upodobil v sebi Kristusa . . .

Zelo koristno je tako ravnanje. Zelo velik vzgojni pomen za naš duhovni napredek je v teh rečeh. Kaj ko bi se še prav posebej zamislili v Marijino srečanje z Jezusom v tempeljnu in skušali kar mogoče globoko razumeti tisti kratki pogovor, ki sta ga takrat imela med seboj?

PRINESLI SO GA V JERUZALEM

(Lk 2, 22)

A. Snoj

NA Svečnico nas spominja sv. Cerkev na dva evangeljska dogodka, na Jezusovo darovanje v templju in na Marijino očiščevanje.

Rojstvo dečka-prvorojenca je izraelski materi nalagalo dvojno dolžnost. Prvorojenca je morala Bogu darovati in ga nato odkupiti za 5 srebrnih šeklov (okrog 150 Din); po postavi je bil namreč prvorojeni sin božja lastnina. Zase pa je morala po 40 dneh prinesti v tempelj dar za svoje očiščevanje. Darovati je morala goloba ali grlico v spravn dar ter enoletno jagnje v žgalni dar; le ubožne matere so smele namesto jagnjeta prinesti v žgalni dar tudi goloba ali grlico.

Marija je bila kot božja Mati in brezma-dežna Devica obeh dolžnosti oproščena. A v veliki skromnosti in ponižnosti se ni marala pred svetom v ničemer ločiti od drugih mater; zato je tudi ona prišla z božjim Detetom v tempelj, da je tam opravila, kar je velevala postava.

Tempelj je bil Judom najsvetejši prostor. Sezidal ga je kralj Salomon v vzhodnem delu Jeruzalema na griču Moreja in ga obdal z velikanskim sijajem. Tu so se shajali

Judje ob svoji hpraznikih, tu ob spremljanju godal prepevali globoko občutene Davidove psalme, tu častili Boga z nešetimi krvavimi in nekrvavimi žrtvami.

Kralj Herod je ob Kristusovem času tempelj povečal, prenovil in bogato okrasil. Prostor, na katerem je stal, je daleč naokoli zravnal in obdal z mogočnim zidom. V notranjosti je zgradil štiri dvore, ki so obdajali pravo svetišče, Sveto s Presvetim. Veličasten je moral biti pogled na tempelj z Oljske gore, ko so se ob vzhajajočem in zahajajočem soncu lesketale pozlačene strehe svetišča in odbijale zlate sončne žarke na zraven stoječa poslopja.

Tu sem je prišla Marija z božjim Detom. Na širokih stopnicah, ki so vodile iz dvora žena na dvor Izraelov, jo je sprejel duhovnik, ko je prinesla svoj skromni dar, dve grlici ali dva goloba; tu je darovala Jezusa nebeškemu Očetu, tu je prejela nazadnje duhovnikov blagoslov.

S tem obiskom je naš Gospod še kot malo Dete, v naročju svoje matere, prvič posvetil tempelj. Ta kraj mu je bil tudi pozneje nad vse ljub. Od zgodnje mladosti dalje se je vedno rad mudil v hiši svojega Očeta. Tu je molil, tu učil, tu s čudeži potrjeval svoje božje poslanstvo.

Danes tega veličastnega templja ni več. Veliki torek je naš Gospod apostolom napovedal, da bo razdejan in do temeljev porušen. L. 70 po Kr. se je že prerokba spolnila. V judovsko-rimski vojski je vrgel rimski vojak plamenico nanj, in veličastno svetišče je do tal pogorelo. Strašno je bila kaznovana nevhvaležnost judovskega ljudstva, ki je ošabno odklonilo Mesija. Zgodilo se je, kar je napovedal Gospod: Kamen ni ostal na kamnu. Celo rimskemu vojskovodju Titu so se orosile oči, ko je videl, kako je ponos judovskega ljudstva postal žrtev ognjenih zubljev. Templji faraonov, templji Grkov in Rimljanov stoje — vsaj deloma — še danes; njih razvaline pričajo o davni lepoti. O jeruzalemskem templju ne priča niti en kamen; niti en steber ne kaže, kje je nekdanj stal.

Na mestu nekdanjega templja stoji danes mogočna Omarjeva mošeja. Imenuje se po osvojevalcu Jeruzalema, kalifu Omarju,

a sezidal jo je pol stoletja pozneje kalif Abd-el-Melik. Stavba, ki jo prištevajo najlepšim umetninam vseh časov, je zgrajena na 3 m visokem podstavku. Na štirih straneh vodi po 8 stopnjic do nje. Sezidana je v obliki pravilnega osmerokota, ki meri na širjavo 54 m. Jedro stavbe je mogočna, 22 m široka in 34 m visoka kupola, ki sloni na 16 stebrih. Zidovje je do kupole prevlečeno z marmorjem in pisanimi porcelanastimi ploščicami. Kdor stopi prvič v mošejo, ostrmi očaran nad lepoto, ki je nakopičena na tem primeroma majhnem prostoru.

Največja znamenitost mošeje je velikanška, 17 m dolga in 13 široka skala, ki zavzema skoro ves prostor pod kupolo. Za 2 m moli nad ostalim tlakom in je pravzaprav vrh gore Morija. To je edino, kar spominja na judovski tempelj; nad njo se je svoj čas dvigal žgalni oltar, ki je stal pred svetiščem na dvoru duhovnikov. Tu so se vršile 1000 let krvave daritve stare zaveze; še danes je v sredi videti odprtino, po kateri je odtekala kri darovanih živali.

Sicer pa ves prostrani tempeljski trg, ki meri nad 140.000 kv. m in je bil nekdanj zazidan s krasnimi poslopji, nudi žalostno sliko opustošenja in zapuščenosti. Z razdejanjem templja l. 70 po Kr. so bili Judje s tega trga pregnani in razkropljeni po svetu. Tempeljski prostor je zanje zaprt. Ostal jim je samo 30 m dolg del zidu, ki je svoj čas ograjal tempeljski trg. Tu se zbirajo že več kot 1000 let, tu sem prihajajo posebno ob petkih popoldne in ob sobotah, da objokujejo izgubo svetega mesta in razdejanje templja.

Globoko me je pretreslo, ko sem prvokrat obiskal ta prostor. Prizori, ki se tu odigravajo, so nepozabni. Odrasli in otroci, mošje in žene, dekleta in fantje se tu zbirajo, čepe na tleh ali se žalostno naslanjajo na zid in ga poljubujejo. Ženske na glas ihtijo, moški se po cele ure enakomerno zibljejo ob steni in proti zidu obrnjeni z otožnim, pojočim glasom mrmrajo svoje molitve ali glasno berejo iz hebrejskega sv. pisma. Najbolj ganljivo je, kadar skupno pojejo prastare, v ta namen zložene žalostinke. Eden poje z otožnim glasom naprej:

“Zaradi palače, ki je porušena —
zaradi templja, ki je razdejan —
zaradi zidov, ki so se podrli —
zaradi naše slave, ki je zatonila —
zaradi naših velikh mož, ki so umrli —
zaradi dragocenih kamnov, ki so zgore-
li —
zaradi duhovnikov, ki so se pogrešili —
zaradi naših kraljev, ki so jih zaničeva-
li —”

Drugi mu za vsakim vzklikom ihteč od-
govarjajo:

“Sedimo osamljeni in jokamo.”

Kdor je bil le enkrat priča tem prizorom, razume, zakaj je naš Gospod cvetno nede-
ljo jokal nad Jeruzalemom. Ta tolikrat s
solzami orošeni zid, ta jok in stok, to ihte-
nje in zdihovalje je pretresljiva priča, ka-
ko se spolnjujejo božje napovedi in kako
Bog v otrok otrocih kaznuje nehvaležnost
in neposlušnost očetov.

Tolažilno je, da te solze ne bodo zastonj
prelite in te molitve ne zastonj opravljene.
Po besedah Zveličarjevih pride dan, ko bo
zaslepljeno judovsko ljudstvo spoznalo
zmoto svojih očetov, ko bo priznalo Kristu-
sa iz Nazareta za svojega Mesija in ga po-
zdravilo: “Blagoslovljen, ki prihaja v ime-
nu Gospodovem!” (Mt 23, 39).

CERKVENA PESEM

Vital Vodušek

Okraši in razsvetli se, Jeruzalem,
in sprejmi Kralja, svojo novo luč.
Glej: Ona, ki ga nosi, ti hiti v objem.

Prišla je že Marija z Jezusom,
ki se pred prvo zvezdo je rodil,
a vendar hoče k tebi v novi dom.

V naročje ga je Simeon sprejel —
otroka, ki je narodom Gospod.

Da bi še ti za Njim roke razpel!

BODI APOSTOL DOBREGA TISKA!

Velika je moč besede in govora. Beseda
povzroči, da zaigra na obrazu otroka smeh,
beseda doseže, da se otrok prestraši. Be-
seda je kakor hladilni balzam, ki kaplja v
rano obupanega človeka. Beseda veže lju-
di med seboj z ljubeznijo ali pa jih razdva-
ja s sovraštvom. Tako v družini, kakor v
občini, v mestu in na deželi.

Kar je za naravo sonce, dež, mraz, vi-
har, kar daje naravi rast, to je beseda izgo-
vorjena ljudem. Odkod ta moč? Odtod,
ker je v besedo in govor položena naša du-
ša, naš duh!

Tisk pa je ona skrivnostna pot, ki vodi k
ljudem, ki duševnost enega človeka potom
tiska približa drugemu človeku. Kjerkoli
smo in vzamemo v roke knjigo ali časopis,
se takoj postavi poleg nas drug človek, ki
je sicer neviden, ki nam začne govoriti iz
knjige, iz lista ter nam kaže stvari ali slika
dogodke, ob katerih se užgemo; zopet nam
začne šusljati na ušesa, da bi nas zvabil, da
bi nas prestrašil, da bi naše želje vzdramil.
Slika nam ljubkosti življenja, zapeljivosti
sveta ali pa nam potiska v roko morilno
orožje. Tako prihajajo k nam v našo skri-
to sobo, v našo zaklenjeno kamrico potom
časopisov, listov in brošur, tudi ljudje, ka-
terim bi brezdvomno že na pragu zaprli
vrata.

Na svetu imamo mogočnega tirana. ‘Zlo’
je njegovo ime. Razdril je že milijone dru-
žin, porušil že tudi marsikatero državo.
Pogubil je več neumrjočih duš, kot vsi dru-
gi zapeljivci in škodljivci vere. Iztrgal je
več vere iz src, kot pa preganjanje kristija-
nov za časa Nerona ali Dioklecijana. Ta
tiran je tem nevarnejši, ker je tako privla-
čen, da ga splošno niti ne smatrajo več za
sovražnika. Ako bi danes še živeli prerok-
i, bi prihiteli iz puščave na ulice in ceste in
bi glasno klicali: Zatrpite, iztrebite iz svoje
srede tega okrutneža, ki tako divja po sve-
tu. Gotovo ste že ugenili, da je ta tiran
slab tisk, ki pošilja armado pohujšljivih
brošur, veri nasprotnih knjig in časopisov
vsenaokrog.

To zlo razliva svoj strup tudi po naših livadah, po slovenskih hišah. Pri mnogih strup že učinkuje. Ali bomo mirno gledali razdejanje?

Slaba je tista mati, ki ne odvrta otrok od tega, kar jim je v škodo. Vsaka država prepoveduje tisk, liste in knjige, ki izpodkupujejo in rušijo red in mir v državi. Božja naprava na zemlji je Cerkev. Gotovo ne bi storila svoje dolžnosti, če ne bi nastopala proti slabemu časopisju, ki ruši in nasprotuje njenim naukom, ki kali red in mir v dušah božjih državljanov. Zato poslušajmo Cerkev, ki nam vprav v tem času kliče, da je treba Boga bolj slušati, kakor ljudi; zato bodimo apostoli dobrega tiska. Mladina! V tebi se pretaka zdrava kri, ti čutiš v sebi poslanstvo božje: ne drži križem rok, temveč stopi v prve vrste za akcijo katoliškega časopisja. Luč ne more imeti zveze s temo, pravica ne more biti sestra kriivce, verni Slovenec se ne more družiti z nevernikom. Potrebni smo dobrih knjig, dobrih listov, ki se po njih tudi pravilno poučimo o tem, kar nam je treba vedeti in znati za življenje. Kdor naroča slab list ali versko brezbarvnega, ta podpira s svojim denarjem boj zoper Cerkev in vero.

Pokojni sv. oče Pij XI. je francoskemu časnikarju, ki je urednik katoliškega lista, ob priliki obiska poklonil zlato pero z besedami: "Vaše pero je zame večjega pomena kot sto tisoč mož." Ta beseda svetega očeta priča o pomenu katoliškega časopisja.

-
- Sladke obljube še modrijana zmotijo.
 - Kdor obljube seje, kesanje žanje.
 - Obljubljeni je gosposko, spolniti človeško.
 - Obljubljeni je eno, spolniti drugo.
 - Obljubiti je dobro, spolniti boljše.
 - Obljubiti in spolniti sta daleč narazen.
 - Obljubljeni se pravi besede izgubljeni.
 - Kdor mnogo obljublja, lahko postane lažnik.
 - Kdor veliko obljublja, malo pomore.
 - Kdor je neumno obljubil, naj pametno spolni.

VESELITE SE VEDNO V GOSPODU!

(Za pust.)

G. Rožman

VESELJA smo potrebni, iščemo ga povsod. Prav je! A ne najdemo ga vsi. Gotovo ne tisti, ki ga iščejo v veseljančenju, po katerem boli glava in peče vest. Mi pa bi radi veselja, ki vedno gori v duši, žari kot jasno nebo. Ali je sploh kje na svetu tako veselje? Je!

Sv. Pavel je sedel v rimski ječi — okrog l. 62. — z verigo prikovan na vojaka, ki ga je stražil. Iz Filipov, macedonskega mesta, je dobil neprijetne novice. Nastopili so nekateri, "ki oznanjajo Kristusa iz strankarstva, ne iz čistega namena", in begajo vernike, poleg tega trpe veliko pomanjkanje in pogani jih preganjajo. Vzrokov dovolj, da bi bil sv. Pavel žalosten, a piše jim: "Veselite se vedno v Gospodu! Še pravim: veselite se!" Ali ni to čudno? Pač mora biti sv. Pavel prepoln veselja, da ga v tako žalostnih razmerah še drugim priporoča. Toda, ali se more veselje kar kratkomalo ukazati? Čuvstva hodijo svoja pota. Sv. Pavel ne misli na ono čuvstveno veselje, ki kakor blisk ožari dušo, pa hitro zopet zamrje, ampak trajno veselo razpoloženje duši.

To veselje Gospodovo naj sije vedno v naših dušah kakor vedro pomladansko nebo, katerega nikdar ne pokrivajo težki temni oblaki, ampak na katerem se v prešernem veterčku igrajo srebrni oblački, ki solnca ne zakrivajo, marveč v tisočeri odtenkih odbijajo njegove zlate žarke. To veselo razpoloženje je v duši tudi tedaj, ko teko iz oči solze žalosti, ko kaže obraz poteze trpljenja. To veselje ne ugasne ne v verigah, ne v pomankanju, ne v preganjanju.

Kako pridemo do tega trajnega veselega razpoloženja? Sv. Pavel razkriva Filipljanom trojen vir veselja.

"Vaša prijaznost bodi znana vsem ljudem." Prijaznost v občevanju z vsemi ljudmi, nobenega sovraštva, zavisti ali zaničevanja do nikogar. Ljubezen Kristusova naj vlada med nami, ki se kaže v pri-

jaznosti, milobi, usmiljenju in skromnosti. Prepri, nesporazumljenja ali celo sovraštva uničujejo veselo razpoloženje, kazijo vsako radost, kršijo zadovoljnost. Ako se hočemo vedno veseliti, varujmo se vsega, kar moti medsebojno ljubezen v Gospodu.

“Nič naj vas ne skrbi.” Moreče skrbi ti uničujejo veselje; kakor težko breme tlačijo dušo, da ne vidi ne solnca ne neba. Ni treba imeti morečih skrbi. Delaj in trudi se, da dosežeš, kar si sklenil, a ne udajaj se skrbem, ki te žalostijo in ti jemljejo veselje in pogum za delo. Imaš sredstvo, s katerim vse težke skrbi preložiš na Vsemogočnega: molitev! Ako česa potrebuješ, prosi; ko si dobil, zahvali Boga. To je vir globokega veselja, kakršno vlada v srcu otroka, ki vse pričakuje in upa od očeta. Nič ni prevelikega, česar ne bi mogel nebeškega Očeta prositi; nič ni premajhnega in nepomembnega, česar ne bi smel ukleniti v svojo molitev. Vse skrbi povej Bogu, ki jih sicer že prej pozna bolj kot ti a z molitvijo otvoriš ventil, skozi katerega izgine iz duše žalost v nič. “Kdor je žalosten, naj moli,” opominja iz modre življenske izkušnje sv. Jakob. Kadarkoli ti bo srce težko, duša polna bridkosti, življenje brezupno — vrzi vse skrbi na Boga, moli, gotovo se ti bo vrnil pogum in veselje.

“In mir božji, ki presega ves um, varuj vaša srca.” Najhujši sovražnik resničnega veselja je — greh. Kdor strastem služi, živi v suženjstvu, v katerem ni veselih ur. Smrten kreh izžene milost iz duše in s tem posuši vir veselja. Mirna vest je predpogoj za trajno veselje. Duša v posvečujoči milosti se lahko vedno veseli; v rokah božjih, otrok božji je, Bog pa je najboljši Oče, ki svojega otroka nikoli ne zanemarja, ampak mu pomaga s svojo vsemogočnostjo. Veselje je cvet in sad notranjega, dušnega miru. “Kraljestvo božje je mir in veselje.

Iz teh treh virov črpajmo trajno veselo dušno razpoloženje. To nam pomaga nositi vse težave življenja pogumno in mirno, nam osladi vsako prijetno uro, nam da že sedaj okusiti ono veselje in oni mir, katerega bo našla duša, ko se združi nekoč s Kristusom, ki nam je cilj vseh želja in vse ljubezni.

V ZARJE LURDSKE...

Enajstega februarja 1858 proti poldnevu, v bližini pozabljene vasi Lurd v Pirenejih.

Devica se je ozrla na nizkost kmečke deklice štirinajstih let, slabotnega zdravja, majhne nadarjenosti, zelo preproste pobožnosti: komaj zna svoj rožni venec!

Kakor Bog tako izbere tudi Marija to, kar je neznatno, da poniža napuh nevernega stoletja in površnih kristjanov.

Po enajstem februarju se Devica v brezmejni naklonjenosti še sedemnajstkrat pokaže ponižni Bernardki. Nekega dne pove, kako ji je ime in potrdi, da se Cerkev štiri leta poprej ni zmotila, ko ji je priznala čudovito odličnost: Brez madeža spočeta, Imakulata.

Ubogemu otroku naroči: “Želim, da bi ljudje sem prihajali.” Sem, v ta zgubljeni kraj . . . In res, nekatere dni se zdi, da od nepreglednih množic Lurd trepeta v pasu okoliških hribov.

Reče ji: “Hočem, da so tu procesije.” In okoli votline, vklesane v strmi hrib, se vijejo brezkončni sprevodi. Kjer se je prej slišalo le šumenje Gava, odmevajo hvalnice, ki žubore iz tisoč in tisoč prsi.

Pravi ji: “Povej duhovnikom, naj mi tukaj zgrade kapelo.” In v tej divjini so duhovniki postavili baziliko.

Pravi ji: “Pojdi pit k studentu in umij se v njem!” Iznenada vznikne voda in se nikoli ne posuši; dela čudeže . . .

Kako resnično moli sv. Cerkev: “Danes se je prikazala na zemlji slavna Kraljica nebeška; danes je svojemu ljudstvu prinesla besede zveličanja in poročstvo miru; danes se v praznovanju brezmadežnega spočetja angelski in človeški zbori veselo radujejo.”

Sv. Devica je hotela romarjev, procesij, bazilik, čudežnih ozdravljenj, da; a hotela je še kaj drugega. Njen končni namen je bil pritegniti duše. Zato se je Lurd spremenil v verno zemljo. Lurd, to je z drugo besedo vera, ki ne omahuje, vera, ki navdihuje drzne prošnje, vera, ki se sklicuje na izredno božjo moč in ki si upa prositi čudežev, vera, ki se kaže brez strahu pred ljud-

mi, vera, ki triumfira v navdušenih večernih "Credo (verujem)", vera, ki blesti v temi življenja kakor zvezde na nebu, kakor plamenice v rokah romarjev.

Lurd je tudi zemlja ljubezni. Marija ni hotela poklonstva množic prihraniti sebi. Za roko jih vodi Jezusu. Sin poveljuje Mater, Mati poveljuje Sina. Kakor da tekmujeta v obzirnosti in nežnosti; z njima pa tekmuje krščansko ljudstvo.

Jezus zahteva, da častimo njegovo Mater v brezmadežnem spočetju, Marija zahteva, da častimo Jezusa v Zakramentu njegove ljubezni. Tako se je Lurd prostrl v evharistično zemljo: nikjer se tako ne gnetejo okrog oltarjev, nikjer tako ne oblegajo obhajilne mize, nikjer bolj zbrano ne kleče pred monštranco, nikjer ji ne prirejajo zmagoslavnih sprevedov.

Lurd je končno zemlja krščanskega bratstva. Ti možje, ki potiskajo vozičke, ki se šibijo pod težkimi nosilnicami, to so bratski služabniki ubogih bolnikov, pa naj bo njih družabni položaj visok ali nizek. Te žene, ki izmed njih nekatere nosijo slavna imena, ki siromašnim trpinom postiljajo, jih umivajo in napravljajo, ki obvezujejo njih večkrat ostudne rane, to so njih sestre v Kristusu.

V Lurdu ljubezen, ki je polnost postave, raste, žari, pridobiva srca, ožarjena z Jezusovo in Marijino ljubeznijo.

"Kdor najde mene, najde življenje.
in zajame rešenje iz Gospoda."

J.

MODROST BOŽJA

Pomisli, da smrt ne odlaša in da nimaš nobene pogodbe narejene s podzemljem; postava tega sveta je umreti.

Vino in ženske pripravijo modre k odpadcu in razumne v kazni.

Prikrita modrost in neviden zaklad — v kakšen prid sta oba?

Kdor ima predrzen jezik, je daleč znan; moder pa ve, da tak pade sam od sebe.

Grešna pot je s kamenjem gladko natlakana; njen konec je pa pekel in tema in trpljenje.

OB KONCU PRVEGA KRŠČANSKEGA STOLETJA

K—č.

1. februarja obhajamo god sv. Ignacija Antiohijskega. Bil je drugi naslednik sv. Petra na antiohijskem škofijskem sedežu. L. 107. ali 110. ga je deset vojakov, ki jih svetnik imenuje leopardi, iz Antiohije preko Male Azije in Macedonije zvezanega peljalo v Rim v mučeniško smrt. Spotoma je še raznim maloazijskim krščanskim občinam poslal pisma, eno tudi v Rim. Iz teh sedmerih pisem se nam zrcali takratko življenje kristjanov. Da bomo spoznali, kako je mislil krščanski rod, ki je videl umreti najdelj živečega apostola, sv. evangelista Janeza, naj iz pisem njegovega učenca, škofa Ignacija, poudarimo dvoje.

Krščanstvo ob koncu prvega stoletja je bilo — kakor pravimo — praktično in dosledno. Kaj hočemo reči z besedo "praktično krščanstvo"? Ignacij je odločno naglašal: "Prav je, da se ne imenujemo samo kristjane, ampak da tudi smo." Biti kristjan se pravi, živeti krščansko: "Če smo Kristusovi učenci, potem se naučimo živeti po krščanstvu."

In dosledno krščanstvo? Ko so nekateri kristjani iz judovstva hoteli omejevati krščansko prostost in kristjanom nalagati obrezo ter druge judovske obrede in šege, jih je Ignacij neizprosno in ostro zavrnil: "Neumno je, imeti na jeziku Jezusa Kristusa in po judovsko živeti. Tisti, ki bi se še kako drugače imenoval kakor samo kristjana, sploh ni več božji." Ignacij je dosleden do konca. Kristjan se mora popolnoma odpovedati samemu sebi: "Kristjan ni sam svoj, ampak ves za Boga."

To so načela! Poglejmo dejanja! Mučenec Ignacij se iz srca veseli, da Efežani radi prihodnjega življenja ničesar ne ljubijo kot samo Boga. Na drugem mestu jim pravi da so vsi božji. O Magnezijcih je vedel, da so polni Boga, o Tralcih se je uveril, da so posnemalci Boga in Smirčanom mora priznati, da so popolni.

Ignacij zahteva torej praktično krščanstvo. "Drevo se spozna po sadu. Tako se bodo tudi tisti, ki se spoznavajo za Kristusove, pokazali po tem, kar delajo." Toda Ignacij razume to praktično krščanstvo na prav poseben način. Če je prej dejal: "Prav je, da se ne imenujemo samo kristjane, ampak tudi smo," je nato takoj pristavil: "Kakor nekateri poznajo škofa po imenu, delajo pa vse brez njega." Ignaciju so tisti kristjani praktični, ki so poslušni škofu in mašnikom. O tistih, ki za škofa ne marajo, se mu zdi, da nimajo čiste vesti.

Ignacij imenuje Kristusa naše večno življenje, naše neločljivo življenje, ki nam je vzniknilo po njem. Izven njega nimamo resničnega življenja.

Toda Kristus je naše življenje po evharističnem kruhu. Saj pravi sv. Ignacij prav o tem kruhu, da je zdravilo nesmrtnosti, protistrup zoper smrt, zagotovilo, da ne bomo umrli, ampak večno živeli v Jezusu Kristusu.

Pa pojdemo pazljivo dalje! Kristus je naše življenje po evharističnem kruhu. Ta kruh pa deli samo škof ali tisti, komur da škof pravico. Svetnik se namreč brezpogojno zaveda, da je veljavna samo tista Evharistija, ki jo je posvetil škof ali komur je škof dal to oblast. Zato sledi sklep, da ni deležen Evharistije, ki je meso našega Odrešenika Jezusa Kristusa, kdor ni s škofom. Kajti Evharistija je samo ena, kakor je meso našega Gospoda Jezusa Kristusa le eno. Mučenec Ignacij sam opozarja: "Naj se nihče ne moti! Kdor ni znotraj oltarja, bo oropan božjega kruha." Biti izven oltarja pomeni svetniku isto, kakor delati kaj brez škofa in mašnikov. Svetnik spravlja pokorščino do škofa in mašnikov v najtesnejšo zvezo z evharističnim kruhom. Efežanom želi, naj bi se hkrati vsi do zadnjega shajali k božji službi po milosti v eni veri in v Jezusu Kristusu, ki je po mesu iz rodu Davidovega, Sin človekov in Sin božji, da bodo z nemotenim srcem poslušni škofu in mašnikom v lomljenju enega kruha, ki je zdravilo nesmrtnosti, protistrup, da ne bodo umrli, ampak večno živeli v Jezusu Kristusu. Poslušnost vernikov do škofa in mašnikov se torej praktično kaže prav v lom-

ljenju tistega kruha, ki je večno življenje v Jezusu Kristusu.

Tako je Ignacij zvezal vernike s škofom in mašniki kot z neobhodnim, večno življenje posredujočim členom med njimi in Kristusom. Pa zopet je ta Jezus Kristus, ki je naše neločljivo življenje, misel Očetova, kakor so tudi škofje, ki so raztreseni po vsem svetu, v volji Jezusa Kristusa. Zdaj je vez od vernikov gori do Boga Očeta nepretrgana. Verniki so zvezani s škofom in mašniki, škof z Jezusom Kristusom, Jezus Kristus z Očetom. Kdor izloči iz te verige škofa in mašnike, pretrga zvezo med nebom in zemljo.

Zdaj bomo razumeli sv. Ignacija, če pravi, da brez škofa in mašnikov sploh ni Cerkev in da naj bodo verniki tam, kjer je škof, kakor je katoliška Cerkev tam, kjer je Jezus Kristus. Tistim, ki so mislili, da lahko brez škofa in Cerkve služijo Bogu, je Ignacij povedal, da v resnici ne služijo Bogu, ampak hudiču. "Če je molitev enega ali dveh tako močna, koliko močnejša bo šele molitev škofa in vse Cerkve. Kdor se ne shaja k božji službi skupaj z drugimi, ta je že prevzet in je obsodil samega sebe. Pisano je namreč: Prevzetnim se Bog ustavlja.

Če bi se vprašali, zakaj moramo in moremo priti do Boga le preko škofa in mašnikov, bi nam sv. Ignacij odgovoril: Zato, ker Bog to izrecno hoče. Bog je škofa in mašnike po svoji lastni volji vpostavil in potrdil v svojem Svetem Duhu.

Na tej podlagi je mučenec opominjal kristjane svojega časa. "Kakor ni torej Gospod ničesar storil brez Očeta, s katerim je združen, niti sam po sebi niti po apostolih, tako tudi vi ne delajte ničesar brez škofa in mašnikov; in nikar se ne spozabite, da bi se vam zdelo kaj pravilno, kar storite za hrbotom, ampak shajajte se na en kraj in ena bodi molitev, ena prošnja, eno mišljenje, eno ppanje v ljubezni, v svetem veselju, ki je Jezus Kristus, od katerega ni nič boljšega. Vsi se stekajte kakor v eno svetišče božje, kakor k enemu oltarju, k enemu Jezusu Kristusu, ki izhaja iz enega Očeta in je pri enem in se je vanj povrnil." je Kristus, ki izhaja iz enega Očeta, le

— Vse je le eno v Ignacijevih očeh, kakor eden. Je pa to eno le tisto, kar se zgodi v zvezi s škofom in mašniki. Zato so s škofom vsi, ki so božji otroci Jezusa Kristusa. Dobro je spoštovati Boga in škofa. Kdor škofa časti, je pri Bogu v časti. Brez vsake hinavščine je treba biti škofu poslušen, ker nikdo ne vara tega vidnega škofa, ampak skuša nevidnega ukaniti.

Tako je sv. Ignacij ustvaril edinstvo vernikov z Bogom pod predsedstvom škofa in mašnikov.

Tako so pojmovali praktično krščanstvo ob koncu prvega stoletja.

VOJSKA – KAZEN?

NEKATERI še vedno ne morejo razumeti, da bi bila vojska tudi kazen božja. Ali ne trpe po vojski tudi nedolžni? To vprašanje mnoge neprestano muči. No, zameriti jim tega ni, saj je sam sv. Tomaž Akvinski, ta veliki krščanski modrijan, veliko o tem premišljeval.

Sv. Tomaž Akvinski je premišljeval velike božje kazni: kugo, lakoto, vojsko. Kako to, da Bog kaznuje s krivičnimi tudi pravične, s hudobnimi tudi nedolžne. Ali bi človek smel tako kaznovati? Ne, si je dejal, človek tega ne bi smel. Kazen je kazen za slabo dejanje. Kdor je kriv, tega naj zadene kazen, a ne nedolžnih! Kako pa, da Bog tako kaznuje? Ali je mar Bog manj pravičen kakor človek? Sv. Tomaž se je zgrozil, da bi se mogla komu zbuditi taka misel. On — angelski učitelj — je predobro vedel, da je božja pravičnost neskončna, ki se ž njo nobena pravičnost sploh meriti ne more. Bogokletno bi bilo, le za hip dvomiti o tem. Ni pa greh, premišljati, kako se vse to ujema, kolikor pač človek more to spoznati. Zakaj to je gotovo, da z lučko naše pameti ne moremo obsvetiti vse božje neskončnosti!

Sv. Tomaž je mislil in mislil in prišel do tega-le konca: Božje sodbe moramo presojati z večnosti. Če pa gledamo z višave

večnosti, pa takoj vidimo, da je edino resnično hudo, če človek izgubi milost božjo. Brez vsega, kar ljudje na zemlji imenujejo dobro, človek lahko pride v blažena nebesa, samo brez božje milosti ne. In milosti svoje Bog nikdar nikomur ne vzame, če ni človek res sam hudo kriv. S tako kaznijo Bog pravičnih in nedolžnih nikoli ne kaznuje.

Seveda je pa na svetu še marsikaj, kar je vendarle hudo, četudi ni hudo z ozirom na nebesa. Hudo je trpljenje, bolezen, lakota, smrt. Za duše ne, a za telo je; za nebesa ne, a za življenje na zemlji. Zakaj s temi kaznimi Bog kaznuje tudi pravične?

Sv. Tomaž je dalje mislil in prišel do tega-le sklepa: Premnogokrat nas Bog kaznuje, ko mislimo, da nismo krivi, pa smo. Ali se kristjani zavedamo dobro, da so tudi tuji grehi in da jih je cela vrsta? da jih katekizem našteva devet? Ej, le premalo mislimo na to! Že na to, kar smo sami storili, malo mislimo, koliko manj na to, kar smo krivi bili, da so drugi storili! Koliko greha bi morda ne bilo na svetu, če bi mi zvesto izpolnjevali svoje dolžnosti, če bi lepo vzgajali otroke, če bi se vedno in povsod izkazali krščanske može in žene, če bi bili z vsem življenjem lep zgled krščanske vere in pravičnosti in zlasti če bi prav veliko in pobožno molili! Kakor smo vsi Adamovi otroci, tako Bog hoče, da z ljubeznijo, z zgledom, z molitvijo drug drugemu pomagamo. Če ne, če smo marveč drugim celo v spotiko, tedaj kaznuje Bog grehe drugih tudi na nas; in mi se ne moremo pritoževati, da bi kazni ne bili zaslužili. Koliko hudega smo katoličani krivi, ker smo podpirali slabe liste, ker nismo storili, kar bi mogli, da bi se odpravilo grdo popivanje, nesramno ponočevanje, pohujšljivi plesi, slabe družbe! Koliko smo sami zagrešili, ker smo se preveč navezavali na časne stvari in izgubili izpred oči Boga in božje kraljestvo. Tudi smo preveč mislili le nase, a se premalo menili za to, kako je z božjim kraljestvom drugod. Ali bi bila hudobija drugod tako narastla, če bi tudi mi bili storili, kar smo mogli, da bi bili vsaj srčno molili, kar nam narekava "očenaš": posvečeno bodi

tvoje ime, pridi k nam tvoje kraljestvo! K nam — to je na zemljo, k nam Adamovim otrokom, med vse narode in v vse kraje. Ali se nekateri kaj brigajo za misijone? Tako Bog tepe narode zavoljo njih pregreh, a z narodi tepe tudi nas, ki bi jim bili lahko pomagali, da bi se bili izkopali iz greha, a nismo.

Če takole sledimo sv. Tomažu, se zdi, da se bomo morali do malega vsi stisniti lepo v kot in skesano moliti: Oče naš, zgodi se tvoja volja! O, krivi smo, krivi, le preveč krivi!

Sv. Tomaž je pa mislil še dalje. Vendar se pa lahko zgodi, da kdo ni kriv. na primer, zares dobri. Zakaj morajo tudi ti trpeti?

Sv. Tomaž je spoznal, da božje kazni niso vedno in za vse prave kazni. Potem pa, da je velik razloček med Bogom in med ljudmi. Bog pošlje kugo, lakoto in vojsko. S tem brezbožne kaznuje, pa tudi manj dobre; za dobre in tudi še za manj dobre ima pa ta šiba drugačen pomen. Bog dobre in manj dobre s trpljenjem čisti: tako zadoste bolj in bolj za prejšnje grehe, oprostite se bolj in bolj strasti in slabih nagnjenj, utrdijo se bolj in bolj zoper nove nevarnosti, izkušnjave in grehe. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga: v trpljenju takorekoč vzrastejo in dozore v krščanske može in žene, v preizkušene junake krščanske vere in ljubezni, v svetnike in svetnice. Ali mislite, da so bili svetniki in svetnice samo za prejšnje čase? O ne, tudi med nami so, ne vedno tako očitni, a resnični; a nikogar ni, ki bi ne bil izšel iz ognja trpljenja. Bog dobre in tudi manj dobre s trpljenjem dviga kvišku, da bolj in bolj zahrepene po blaženih nebesih in poslej tako žive, da dvigajo s seboj tudi druge.

Človek, pravi sv. Tomaž, ne vidi v prihodnost, ne more presoditi, kaj bi moglo to ali ono hudo v prihodnosti provzročiti, ni ma v oblasti prihodnjih dogodkov. Bog vse to vidi, ve in zmore. Zato človek ne sme tako kaznovati, da bi kazen bila kazen za hudobneža, a da bi zadela tudi nedolžne. Bog pa. Bog lahko pošlje eno ter isto hudo na vse: za hudobne je kazen, a je lahko

tudi pomoček poboljšanja; za dobre naj bi bilo po božji volji blagoslov. In Bog ve, da jim je lahko največji blagoslov! Kar je še bilo lepega in velikega na svetu, je izšlo iz trpljenja!

Tako je premišljeval sv. Tomaž Akvinski, in kdor to ž njim prav premisli, bo bolj in bolj vdano molil: Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime, zgodi se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji! Zgodi se ne naša, ampak tvoja volja, Oče naš!

MOŽ IN ŽENA

Mož in žena. En košček raja je skritega v teh dveh besedah, a često tudi en košček pekla. Ne manjka mož, ne manjka žena, žal, da jih je vedno manj, ki blagoslavlja dan svoje poroke, blagoslavlja tisti: Da! Hočem! ki jim je odprl ta raj. Še manj manjka mož in žena, ah, vedno več je takih, ki objokujejo in preklinjajo dan svoje poroke in tisti usodni Da! Hočem! ki jim je odprl vrata zakonskega pekla.

Mož in žena, ki vama je ta "Da! Hočem!" prinesel košček raja, spomnita se nekoliko nazaj na tisti slovesen trenutek, ko je bil sicer boječe, a koprneče izrečen. O, morda je ta trenutek že daleč za vama. Pomlad, ki vama je cvetela na licih in se smejala na ustnih, vama je že zdavnaj odcvetela. Prvi sneg vama morda že beli glavo, življenja boj in znoj vama je razoral lica. Kajne kako vse drugačna so bila čustva ljubezni na mladoporočni dan, kot na srebrnoče ne celo že zlatoporočni. Mladoporočni dan je bila ta medsebojna ljubezen bolj čutna, navezana na zunanjo majniško podobo. V teku let pa se je majniško cvetje na licih osulo in nanje navezana čutna ljubezen ohladila. Na njeno mesto je stopila druga, vse duhovnejša in plemenitejša ljubezen, s katero je bila naravna pred oltarjem cepljena. To je nadnaravna ljubezen, ki izvira iz večnega studenca in je zato vedno mlada.

Mož in žena, ki vama je tisti usodni "Da! Hočem!" odprl vrata zakonskega pekla,

spomnita se še vidva na tisti zgodovinski trenutek v vajinem življenju. Vem, ko bi bila vedela, kar danes vesta, bi bila mesto k oltarju rajši šla k čevljarju, da vama z dreto usta zašije in tako onemogoči tisti toliko objokovani in preklinjevani: "Da! Hočem!" Kajti vajino novoporočno veselje in rajanje se je le prekmalu začelo prelivati v grenko spoznanje in bridko razočaranje, kot novomašniška Glorija v Križaj ga!

Kje je še vajin srebrnoporočni, kaj šele zlatoporočni jubilej! Saj se je morda komaj svatovska muzika mladoporočnega dne dobro razjeknila, pa sta že sita drug drugega. Vidva, ki sta si še nedavno zagotavljal, da hočeta z združenimi srci, nedejljivo in neločljivo skozi življenje, dokler vaju smrt ne bo ločila, naj že kdo blagoslovi vajino zvezo ali ne, vidva, pravim, danes predstavljata dvoglavega avstrijskega orla, eden molče gleda na to, drugi na drugo stran.

Možje in žene! Odkod tu zakonski raj, tam zakonski pekel, tu ljubezen in sreča, tam sovraštvo in kletev? Morda bo eden ali drugi dejal, da odtod, ker je zakon loterija. Enemu se "urajma", da zadene terno, drugi ne zadene nič, niti pri piki. Ne bom rekel, da ni nekaj na tem. Ni vsak za vsako, ne vsaka za vsakega. Je treba velike previdnosti, preden se kdo odloči. Zdaleka premalo se to upošteva. Vzrok je v tem, ker so zakonski kandidati obojega spola prav takrat najbolj nespametni, ko bi morali biti najbolj pametni. Kot divji petelin so, ki takrat kadar se pojoč ženi nič ne vidi in nič ne sliši. Tako ti, prav takrat ko bi morali imeti vso trezno pamet skupaj, srce nosijo v odprti roki, pamet imajo pa doma v skrinji zaklenjeno. Kaj čuda, če se jim tako redko "urajma", ko mačka v žaklju kupujejo.

Od obljub nihče in sit.

Kdor od obljub živi, si želodec pokvari.
Obljuba je kot polna luna; vsak dan je je manj.

Obljube malo tehtajo.

Obljube so le norcem ljube.

Obljube ne bogate.

RED RESNICE, PRAVICE IN MIRU

Govoril na radio Rev. Francis Schweiger.

Do še ni slišal, kdo še ni bral, da zahtevajo po vsem svetu nekaj nov red, nov način življenja? Na ves glas zahtevajo, da mora iz te sedanje svetovne borbe priti nekaj novega, kar bo boljše in popolnejše kot je bilo dosedaj. Voditelji narodov so vsi enega mnenja: prvi sad miru po tej vojni mora biti novi red...

Če pa vprašate, kakšen naj bi bil ta novi red in kako naj bi se ta novi red spravil med ljudi, boste takoj opazili, da ni med stvaritelji novega reda nobene edinosti. Eni govorijo tako in predlagajo eno, drugi priporočajo drugače in zahtevajo kaj popolnoma drugega. Mi gotovo ne bomo poslušali tistih, še manj jim bomo pa verjeli, ki pravijo, da more biti le oborožena sila in medsebojno tekmovanje in zatiranje slabjšega pogoj splošnega blagostanja na svetu. Tudi vseh tistih ne bomo poslušali, ki delajo načrte za bodočnost brez najvišjega arhitekta, brez gospoda Boga.

Rajši se bomo takoj obrnili k tisti veljavni aktoriteti, ki je od Boga postavljena in uči, da je pravičnost prvi pogoj za novi red, ki mora sloneti na človeškem dostojanstvu in na medsebojnem bratstvu. Ta avtoriteta je sveta Cerkev. Mi prav nič ne dvomimo, da bodo vsi pogovori in razgovori za novi red ostali brezuspešni, ako ne bo zmaga v tej vojni krščanska resnica, to se pravi, ako se ljudje ne bodo oklenili Boga in njegove ljubezni. Zato hočemo, da ima besedo pri ponovnem urejevanju sveta tudi naša duhovna mati, sveta Cerkev.

In zakaj naj ima ona besedo? Zato, ker po njej govori in dela načrte sam Kristus, Sin božji. Ozrimo se nanj in poslušajmo, kaj nam govori!

Danes stoji Sin božji sredi dima in prahu na svetovnem bojnem polju in vprašuje narode, kakor je nekoč vprašal farizeje: "Kaj se vam zdi o Kristusu? Čigav sin je?" Z drugo besedo: Ali je Kristus Bog ali je samo navaden človek? Če je Bog, potem je

njegova beseda nezmotljiva, potem ima njegov nauk mogočen pomen, potem je njegova Cerkev zanesljiva učiteljica narodov. Zakaj ste potem zavrgli njegovo kraljestvo? Ali ste pozabili mojo besedo: "Kdor ni z menoj, je zoper mene, in kdor z menoj ne zbira, raztresa." Vi narodi dandanes niste z menoj. Zavrgli ste mojo zapoved o ljubezni. Zavrgli ste mojo pravičnost. Zavrgli ste mojo Cerkev, kateri sem dal oblast, da nadaljuje moje delo na zemlji. Kaj počenjate danes z mojim ljudstvom? Radi tega vas je Bog prepustil popačenosti vašega srca in ste padli v vse mogoče hudobije. Te so privedle do tega, da danes umirajo vaši sinovi na bojnem polju, da se rušijo vaša mesta v strašnih razvalinah, da umirajo vaši otroci od lakote . . .

Ravno tisti Sin božji stoji danes pred vsakim mestom, pred vsako vasjo, in se žalostno ozira na brezbriznost in zanikrnost svojega ljudstva. S svojega vzvišenega gledišča se ozira celo v naša srca, v vsa srca po vrsti, in vprašuje: "Kaj se vam zdi o Kristusu? Čigav sin je?" Ali je Bog ali je samo navaden človek? Če praviš, da je Bog, zakaj mu obračaš hrbet? Zakaj ne živiš po njegovih zapovedih? Zakaj se ogibaš njegove cerkve in se ne poslužuješ milosti, ki ti jih tako iskreno želi naklanjati? Dokler tako ravnaš, nisi z menoj, zoper mene si! In vendar se imaš za dobrega katoličana. Jaz ti odgovarjam: Ker hočeš biti na sredi ter nisi ne mrzel ne gorak, te bom izpljunil iz svojih ust . . . Tvoje obnašanje do mene je tako, kakor da bi bil jaz le navaden človek. Moji čudeži ne naredijo nate nobenega vtisa. Tudi ne moj križev pot, moja grenka smrt, moje častitljivo vstajenje . . . Vse to in mnogo drugega, kar sem radi tebe nase vzel, nima zate nobenega pomena. Ali res nisi zadovoljen z menoj? Potem si kar gotovo zoper mene!

Kristus, Sin božji, stoji in vprašuje: Ali res hočete imeti nekak nov red na svetu, mene pa nič ne vprašate za svet, kako naj bi se tak novi red na svetu uveljavil? Ali vam nisem jaz prinesel na svet popolnoma nov red, ali vam nisem ustanovil svojo Cerkev, da bi ustvarjala in čuvala ta moj novi red po vsej zemlji? Ali vam nisem pri-

pravil novega reda, ki je pozidan na podlago resnice, pravice in miru? Na kakšno podlago pa hočete vi, ljudje in narodi dvajsetega stoletja, pozidati svoj namišljeni novi red? Ali nisem jaz ogelni kamen, na katerega mora biti postavljena vsa človeška družba, ako hoče biti dobro urejena?

Kaj torej iščete? Vem, zahtevate novega reda za svoje življenje, novega reda v socialnem, gospodarskem, političnem in moralnem pogledu. Ali nisem dal jaz dovolj smernic in načrtov, in sem jih dal že pred dva tisoč leti, kako naj se vse to uredi? Ali ni moja Cerkev sprejela vse to nase, da izvede? Obtožujete jo, da se ni obnesla . . . Kako se bo obnesla, ko pa vi ljudje iščete vsepovsod novih potov in novega reda, samo tam ne, kjer bi ga tako lahko našli. In obenem, ko obračate hrbet moji Cerkvi, obtožujete tudi mene samega, da sem vas pozabil in izpljunil iz svojih ust. Ali res ne uvidite, da ste sami krivi vsega tega?

Tako nam govori Kristus sredi tega strašnega svetovnega vrtinca.

Dajmo, poslušajmo njegove besede in vzemimo si jih k srcu! Če verjamemo da so sonce in zvezde in luna še vedno potrebni za ljudi na svetu, le verjamimo, da je tudi vodstvo svete Cerkve še vedno potrebno. Saj je tisti neskončni Gospodar, ki nam je dal sonce in zvezde in mesec, ustanovil za nas tudi Cerkev in jo ohranja, da nam sveti po poti našega zemeljskega življenja. Poslušajmo jo tako, kakor bi poslušali Kristusa samega!

Nič ne rabi skrivališča.

Kdor nič nima, mu vojska ne vzame.

Kdor nič nima, se tatov ne boji.

Kdor nič nima, mu nič ne zmanjka.

Kjer nič ni, cesar pravico izgubi.

Nič je dobro za oči.

Od nič do nekaj je velik korak.

Boljši nič ko krivični nekaj.

Nič ni tako slabo, da bi za kaj ne bilo dobro.

Nič ni brez vzroka.

Nič ne dokaže, kdor preveč dokazuje.

Nič čez dobro vest.

Nihče ne more nič in nihče vsega.

KRIŽEM KRALJESTVA KRIŽA

P. B.

Slovenska nova maša. — V mašnika je bil posvečen dne 18. decembra ravno minulega leta Rev. Viljem Jakse (Yakes) iz River Rouge, Mich. Novo mašo je pel v cerkvi Gospe Lurške ravnatom. Njegova mati je sestra dr. Zoreta, bogoslovnega profesorja v Ljubljani, če je še živ. Na naš list je naročena vseskozi in rada podpira vsako dobro stvar. Vzgojila je veliko družino v pristnem krščanskem duhu. Oče, jako blag mož, je umrl že pred leti. Najiskrenejše čestitke g. novomašniku in njegovi družini ter ostalim sorodnikom!

Naša naročnica nam piše o svojem sinu, ki je prišel od vojakov na dopust. Kajpada je imel jako veliko povedati iz svojega vojaškega življenja in je opisoval svoji materi, skozi kakšne nevarnosti je že bil šel in kolikokrat je gledal smrti v obraz. Pripovedoval je tudi, kako pogosto so vojaki, kolikor je bilo katoliških, molili skupno sveti rožni venec. In zopet, kako radi so bili pri sveti maši, kadar jim je priložnost nanesla. Dobri materi je bilo v veliko tolažbo, ko je zvedela iz sinovih ust, da je tudi on sam bil med tistimi, ki so molili.

Tudi v raznih listih in časopisih, nabožne in svetne vsebine, v vseh mogočih jezikih, lahko veliko beremo o

vojakih, ki molijo na svojih težkih potih in vojaških pohodih. Katoliški molijo po svoje, oni, ki so kake druge vere, pa zopet po svoje, kakor pač znajo. Pogosto tudi beremo o takih, ki se poprej niso prav nič zmenili za Boga in za vero, ko jih je pa vojaška suknja zanesla med strahote današnje vojne, so začeli misliti, da jim je Bog vendarle potreben. Tako se mnogi vrnejo nazaj k veri svoje zgodnje mladosti, ali pa na novo pristopijo k veri, ako poprej niso bili sploh nič poučeni, kar v Ameriki seveda ni redka reč.

Molitvi in misli na Boga se imajo premnogi vojaki zahvaliti, da so še živi, tako in podobno pogosto beremo v listih. Veliko posameznih zgodb beremo, ki razlagajo, kako so bili vojaki po cele dneve izpostavljeni največjim nevarnostim in ni bilo drugega izhoda zanje kot božja pomoč. Človeške ni bilo nikjer več. Zato so se zatekli k molitvi in Bog jim je prihitel na pomoč. Ker tudi mi, ki nismo šli v vojno, pogosto molimo za naše vojake, tudi ta naša molitev pomaga in je gotovo že dosti vojakov rešila, da niso žalostno poginili. Tako in podobno beremo in vemo, da je res tako. Zato le tudi mi še veliko molimo za naše vojake, ki so v službi težko preizkušane domovine.

Neki vojni kapelan je pa nedavno tega pisal v neki list, da te zgodbe o rešenih vojakih, ki jim je molitev pomagala, niso zmerom čisto

dobre. Zapisal je, da ljudje preveč poudarjajo ta uspeh molitve, da rešuje vojakom telesno življenje. Kaj naj si pa potem mislimo, pravi ta kaplan dalje, o onih vojakih, ki so tudi veliko molili in se je doma mnogo zanje molilo, pa so padli v vojni in niso — bili uslišani . . . Ali tem vojakom njihova in naša molitev ni nič pomagala? Gotovo jim je. Pomagala jim je rešiti njihovo dušno življenje in jih je po smrti privedla k Bogu. Na to vrednost molitve, pravi oni vojni kaplan, svet premalo misli in to premalo poudarja.

Ljudje res vse preveč mislimo na to naše zemeljsko življenje. In molitev radi hvalimo le takrat, kadar se nam zdi, da je prinesla kaki vojaški zgodbi "vesel konec", to se pravi, da so vojniki srečno ušli smrti. Toda zgodbe in povesti s samimi "veselimi konci" so v prvi vrsti za otroke. Če se povest ne konča veselo, se otroku nič ne dopade. Kdor je pa dorašel v moža in ženo, ta ve, da se mnogo mnogo človeških zgodb ne konča "veselo". Taki so zadovoljni tudi s povestmi, ki imajo žalosten konec. Toda žalosten konec za človekovo telesno življenje in obenem vedno tudi žalosten konec za njegovo dušno življenje.

Nič se ne sme zameriti našim vojakom, ako najbrž v prvi vrsti molijo zato, da bi bili obvarovani v bojnih vihrah pred smrtjo. Taka molitev ni nič zoper božjo voljo. Saj nas je sam Jezus

učil, da molimo tudi za časne ni zemeljske reči. Vendar bi pa ne bilo prav, če bi mislili, da nas mora Bog vedno natančno tako uslišati, kakor mu mi naročamo. Ne, to bi ne bilo prav. Resnica je, da Bog vsako molitev usliši, če je dobro opravljena. Kako ravno jo usliši, to je pa Njegova stvar in mu nihče ne more narekovati. Lahko jo usliši na sto načinov, lahko pa tudi samo tako, kot mi želimo. Molitev, ki jo opravljamo v Jezusovem imenu, je prav gotovo vselej uslišana, kakor že. Kako ravno je bila uslišana, bomo morebiti pozneje kdaj sprevideli že na tem svetu, prav gotovo pa v večnosti.

O tistih vojaki, ki so padli ali še bodo padli v vojni, torej nikar ne mislimo, da njihova molitev, in naša zanje, ni bila uslišana pri Bogu. Ako bi tako mislili, bi delali Bogu krivico. Pa ne samo Bogu, tudi tistim vojakom bi delali krivico. Bilo bi podobno, kakor da o njih sodimo: Ta in ta pa ni bil pred Bogom vreden, da bi uslišal njegovo molitev . . . Kdo ve, če ni Bog ravno molitev teh, ki so padli v vojni, stokrat bolje uslišal kot onih, ki jim je molitev rešila zemeljsko življenje. Ne pozabimo, da Bog presoja v duči večnosti, ne v luči tega kratkega zemeljskega življenja. Tudi mi se moramo potruditi, da vsaj nekoliko doslej presojamo vse v luči večnosti.

Kmalu bomo dočakali postne dni in Cerkev nam bo živo slikala trpljenje božje-

ga Sina. Vodila nas bo na Oljsko goro in potem korak za korakom na goro Kalvarijo. Na Oljski gori nam bo spet in spet predstavila Zveličarja, kako je v smrtni bridkosti trpel — in molil. Kaj in kako je molil? Saj veste: Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene. Ali se vam ne zdi, da je tu sam Kristus molil za svoje življenje in da bi bil obvarovan strašne smrti? Prav podoben je bil marsikateremu vojak, ki moli v smrtni nevarnosti. Kristus je molil, naj bi šel od njega "kelih", to se pravi — smrt na križu. Vojak pa moli, naj bi bil obvarovan smrti pod kroglo ali granato ali karkoli že takega.

Ali je bil Kristus uslišan?

Tisti ljudje, ki hočejo samo povesti z veselim koncem, gotovo mislijo in pravijo, da Jezus ni bil uslišan. Kelih mu ni bil odvzet, moral je iti ž njim v bridko trpljenje in še bridkejšo smrt... Toda taka sodba je popolnoma napačna. Molila je Kristusova človeška narava k Njegovi božji naravi. In Kristus kot človek je svoji molitvi dodal: Vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi, Oče moj! To se pravi, da je molil v prvi vrsti za to, da bi se nad Njim izpolnila božja volja. Njemu ni bilo treba tako moliti, zakaj bil je Sin božji. Molil je pa tako radi nas, to se pravi, da je nas poučil, kako je treba moliti. Čeravno na videz ni bil uslišan, je bila Njegova molitev Bogu zelo ljuba. Toda v resnici je bil tudi uslišan, za-

kaj božja volja se je izpolnila nad Njim.

Dobra molitev je vedno uslišana, čeprav dostikrat še vse na bolj vzvišen način kot si mi želimo. Bog ima pri uslišavanju naših molitev vse bolj široke poglede kot jih imamo mi, ubogi ljudje. Na to je mislil tisti vojaški kaplan, ki piše sam o sebi, da hoče biti pravi apostol tistim "dobrim vojakom, ki radi molijo, pa potem v vojni padejo." Torej hoče biti posebno dober zlasti tistim, o katerih se zdi, da njihova molitev ni bila uslišana. Toda čeprav se tako zdi, Bog vendar prav dobro ve, da je bila uslišana — samo na drugačen način, ki je celo dosti boljši od onega, za katerega so vojaki prosili.

To razume tudi naša naročnica, ki smo jo omenili v prvem odstavku tega pisanja. Čeprav nam pove, da ima od svojih 14 otrok sedaj samo dva doma, drugi pa so vsi razkropljeni po širokem svetu; čeprav nam zelo na srce polaga, da bi molili za njene otroke, se vendar ni omejila samo na svoje osebne zadeve, ko nam priporoča, naj bi mnogo molili. Spominja se v svojem pismu božjega Zveličarja, kako je moral na gori Kalvariji leči na trdo posteljo svetega Križa, in potem piše: "O, ko bi vsi ljudje spoznali, kaj je storil za nas Zveličar, in Ga zahvalili ter molili, bi ne bilo tega, kar se danes godi po svetu. Ampak ljudje so zaslepeni in mislijo, da mora najprej Bog stran, pa bo vse

dobro. Tega pa ne vidijo, da potem pride satan in našun-ta vse zoper Kralja kraljev. Tako so ljudje to strašno vojno začeli, ko so poprej Boga zavrgli. Hoteli so vse po sebi obrniti, zdaj je pa res vse narobe.”

Z molitvijo končuje svoje le-pismo blaga žena in pravi: “Sveta Marija, ti prosi za nas in pomoč božja bo prišla. Svojemu Sinu govori za nas. Povej mu, da so ljudstva verovala krivim prerokom, ki znajo tako lepo govoriti, da mnoge premotijo. Pošlji na svet zopet vero, upanje in ljubezen in zemlja ne bo več napolnjena s solzami in krvjo. Mir se bo vrnil na svet in vsi ga bomo veseli.” Podpora za tako molitev!

Srečno novo leto smo voščili v zadnji številki. — Danes ponavljamo svoje voščilo in dostavljamo zraven: Naj vas čuva Gospod boleznin in nesreče in smrti! In kar še mnogo več velja: Naj vam daje v obilici svoj blagoslov! Koliko ljudi je lani v Ameriki umrlo? Berite: 1,485,000! To se reče: en milijon in še skoraj drugega pol! To je ogromno število! Toliko kot je vseh Slovencev od Mure do Soče! Vsak dan jih v Ameriki umre okoli štiri tisoč! Bog daj, da bi ti, ki to bereš, ne bil še na vrsti. Ako pa je tak božji sklep, naj bo izražena želja, da bi ti božji klic ne prišel v hipu, ko boš nanj nepripravljen!

Vsako jutro, ko se zbudimo, smo bliže svoji večnosti, kot smo bili prejšnji večer,

ko smo šli spat. Grob nam je bliže za lepo število korakov. Tako se nam življenje neprestano odmika. Čas, ki ga prejemo iz rok božjih, je seme za večnost. Kaj bi rekli o človeku, ki drvi brez misli z avtomobilom po vesti in se ne zmeni za rdečo luč, da bi vstavil vozilo? Dejali bi pač, da da je človek brez glave. Bog nas je postavil na svet, to je res, pa ni hotel, da živimo za svet. V svetu in na svetu si pletemo večnost. Kaj ko bi pogosteje pomislili na to zveličavno resnico?

Škof misijonar pripoveduje pomenljivo dogodbo:

Trideset let sem prebil med “divjaki” v centralni Afriki. Nekoč sem bil priča, kako je odhajal od nas agent iz Evrope, ki se je odpravljajal v afriške pragozdove iskat dragocene slonove kosti. Najel si je bil nosačev izmed mojih divjakov. Ko so dvignili tovor in se obrnili na pot, je dejal vodja nosačev: Pojdimo v božjem imenu in Bog daj srečno potovanje nam vsem! Evropski agent je slišal besede, zavihal nos in dejal: Kaj boš kresal take besede! Bog da bi nam srečno potovanje dajal? Imam s sabo dosti denarja in nabasane puške. To nam srečno pot zagotavlja. Boga nam v resnici ni treba. — Črnci so obstali kot vkovani, se spogledali, odložili tovor in se razkropili vsak v svojo smer. Evropski agent me je prosil, naj pregovoril može in jih sklicem nazaj. Toda vodja nosačev mi je odločno dejal: Nak, s tem človekom ne gremo nikamor. Mora biti slab

mož. Ali ga nisi slišal, kako se je rogal Bogu? V njegovi družbi nas ne čaka drugega ko sama nesreča. Vsi so odpovedali službo in evropski agent se je zastonj praskal za ušesi.

Iz vseh podjarmljenih dežel v Evropi poročajo,

da se je verska zavest med ljudmi zelo okrepila. Zdaj beremo na primer o Litvaniji, ki je najprej izgubila versko svobodo pod Sovjeti, kmalu na to pa pod Nemci, da verska zavest ni trpela v deželi, ampak se je poživila, čeprav se mora skrivati v odmaknjene kote in nedostopne kotičke. Sprva je narod upal, da bodo Nemci kaj popravili razmere pod Sovjeti, ko je bilo toliko slišati o tem, da Nemci prihajajo kot rešitelji izpod sovjetske vlade. Toda Nemci niso za spoznanje boljši, zato jih Litvanci smatrajo enako za tujce. Vsi pa verujejo, da bo Litvanija spet svobodna in bo tudi Cerkev spet vstala iz svojih katakomb.

O naši Sloveniji imamo dosti podobnih poročil, posebno jih je pa podprl s svojim znanim pismom Father Černe, ki je bil nekoč naš dober znanec. Ali ni pisal, da so cerkve premajhne, kadar se kje služba božja vrši? Nič se torej ne bojmo, tudi Slovenija bo še svobodna dežela globoko vernih Slovencev! Oni trpijo in upajo — mi pa zalivajmo njihovo upanje in trpljenje z vztrajno molitvijo za njih dušni in telesni blagor!

SVETI ALFONZ LIGVORIJ UČI LJUBITI BOGA

P. Bernard OFM.

(Nadaljevanje)

5. POSTAVI SI VISOKE CILJE!

MNOGO nam bo pripomoglo k napredku v ljubezni do Boga, ako bomo neprestano obračali oči proti vzvišenim in jako popolnim rečem. To nam svetuje tudi apostol Pavel, ko pravi: Hrepenite po večjih darovih! Postanimo torej pripravi in sposobni za velika dobra dela!

Ta pripomoček je zelo važen. Svoje želje in hrepenenje moramo usmeriti prav visoko ako hočemo doseči vsaj toliko, kolikor nujno zahteva od nas naša krščanska dolžnost.

Večina vernih kristjanov si menda misli takole in tako tudi govori: Moj namen je ta, da se varujem smrtnega greha, kake večje popolnosti si pa ne želim. To meni ni potrebno, ko sem le navaden posvetni človek . . .

Takim odgovarjajo učitelji duhovnega življenja tako in podobno: Veš, bojimo se, da niti tega ne boš dosegel, kar želiš, ali vsaj praviš, da želiš. Ali ne pomisliš, da je treba meriti in ciljati više nego hočeš zadeni? Zato se bojimo, da se tudi smrtnega greha ne boš obvaroval, ako nimaš nobenega drugega cilja in ti ni mar za nekoliko večjo popolnost.

Ravno zato, ker večina ljudi nima drugega namena ko varovati se smrtnega greha, vidimo, da prav ti ljudje padajo zopet in zopet v smrtne grehe. Ne pomislijo, da jih mali grehi, za katere se le malo zmenijo ali nič, kar naprej vlečejo v smrtne grehe. Zato je še skoraj bolj potrebno, da se z vso resnostjo varujemo malih ali odpustljivih grehov, nego da se varujemo smrtnih. Saj je čisto naravna ta reč. Če se uprem malim grehom, se mi veliki sploh približati ne bodo mogli.

Ali veste, katero zapoved nam je Bog dal

kot največjo in najvažnejšo? Ali je morda dejal: Toliko glej, da ne boš nikogar ubil, da ne boš ropal in kradel, da ne boš počenjal nečistih dejanj, potem se bo drugo vse samo od sebe naredilo . . .? Ne, Bog ni naročil takega početja. Ravno nasprotno! Največjo in najvažnejšo svojo zapoved nam je dal z besedami:

“Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje misli in iz vsega svojega mišljenja!”

Da, takole visok cilj nam je postavil Bog sam! Ali sme reči tisti, ki je sklenil samo smrtnega greha se varovati — ali sme reči, da ljubi Boga iz vsega svojega srca? Bog hoče popolne ljubezni od vsakega izmed nas. Popolna ljubezen pa gotovo zahteva, da opravljamo razna dobra dela tako zvesto in vztrajno, da je vsak prostovoljni greh, pa naj bo še tako majhen, sploh daleč proč od nas. To je seveda res silno vzvišena zapoved in je po nauku svetih očetov na tem svetu do konca niti izpolniti ne moremo. Toda Bog nam jo je dal zato, da merimo in ciljamo kar moč visoko. In če to storimo, bomo vsaj nekaj tega dosegli — vsekako mnogo več ko smo to, da bi bili zadovoljni zgolj z bojem zoper smrtni greh.

Kristus pravi: Široka so vrata in prostor na je pot, ki vodi v pogubo. In mnogo jih je, ki v pogubo hodijo. Toda ozka so vrata in tesna je pot, ki vodi v življenje, ali mnogo jih je, ki po tej poti hodijo. — Res, zelo izhojena je pot mlačnosti, pot nemarnosti, pot zanikernosti. Zakaj jih je toliko, ki stopjo na to nevarno pot in hodijo po njej celo svoje življenje?

Merimo torej neprestano z očmi in srcem na vzvišene smotre! Četudi teh visokih smotrov radi svoje slabosti ne dosežemo popolnoma, pa vsaj ne bomo zaostali daleč za njimi, kakor se to nujno zgodi onim, ki hočejo brez truda priti v nebesa. Posnemajmo trgovce! Ko pride kupec in vpraša, koliko ta ali ona reč stane, navadno zahteva jo več. Potem popustijo in končno dobe toliko, kolikor morajo dobiti, da ne napravijo zgube.

Ali veste, kako so se včasih očetje dogovarjali za doto, ko so možili svoje hčere? Zeninov oče je dejal nevestinemu očetu:

Odrinil boš 1000 zlatnikov. Nevestin oče je odgovoril: Dal bom tristo in to je zadnja beseda. Potem sta se tako dolgo dogovarjala, da sta se oba sporazumela za — štiristo. Saj toliko je prav za prav hotel imeti ženinov oče od vsega začetka. Toda vedel je: Ako ne zinem nekoliko več, še tistega ne bom dobil, kar v resnici hočem dobiti...

Prav tako se nam godi v duhovnem življenju. Ako si domišljamo, da nam ni treba prav nič več ljubezni do Boga ko samo toliko, da se ubranimo smrtnega greha, smo že od vsega začetka svoje zahteve postavili mnogo prenizko. Ljubezen do Boga je v nas jako majhna. Zato je edino pametno, da ravnamo takole:

Reči si moramo: Trudil se bom za najvišjo popolnost. Zatiral bom v sebi vse svoje strasti in jih bom ruval s koreninami vred. Kar se tiče na primer jeze, ne bom odnehal šele takrat, ko mi začne prihajati na misel, da bi udaril, da bi preklinjal, da bi zmerjal — ampak takoj ko me prime jeza, bom stisnil zobe in molčal tako dolgo, da se jeza v meni poleže. Šele potem bom z mirno besedo povedal, kar se mi bo zdelo prav.

Kar se tiče lenobe, ne bom šele takrat vstal k delu, k molitvi ali k službi božji, ko bije že zadnja minuta, ampak toliko prej, da ne bo nobene nevarnosti za kako zamudo...

Kar se tiče pijančevanja, ne bom šele takrat tuhtal, kako nespameten sem, ko se mi že napol v glavi vrti, ampak se sploh ne bom dotaknil kupice, ko vem, da mi je nevarna...

Kar se tiče nečistosti, se bom varoval že vsake nespodobne misli in ne bom začel šele takrat premišljevati, če bi se vdal ali ne, ko se mi je ponudila prilika za grešno dejanje...

In tako dalje, in tako dalje. Tu lahko zapišemo besede Kristusove: Kdor ima razum za razumevanje, naj razume!

Tu bi morda kdo dejal: Čemu o takih rečeh pridigati in govoriti nam navadnim ljudem, ko lahko vsak ve, kako smo slabotni in kako težko nam je, da bi se ravnali po teh naukih... To so popolnosti, ki segajo do tretjih nebes in so za popolne ljudi...

Nam navadnim ljudem, preprostim kristjanom, je kvečemu treba govoriti o grdobiji smrtnega greha in nas svariti pred njim...

Nimaš prav, ki tako govoriš! Ravno z vami, navadnimi ljudmi, mora učitelj duhovnega življenja govoriti o teh in takih popolnostih! Pravite, da ste tako slabotni, da o takih vzvišenih rečeh človek ne sme z vami govoriti. Jaz pa pravim: Ravno zato, ker ste slabotni, vam moramo postaviti pred oči najvišjo popolnost, tako visoko stopnjo ljubezni do Boga! In sicer zato, da si te reči vzamete k srcu in potem vsaj najpotrebnejše tudi res dosežete! Kdor že naprej hoče ostati nekje na zelo nizki stopnji, bo venomer lezel še niže in niže...

Zato je tako zelo koristno, da čitamo življenje svetnikov in zraven premišlujemo njihove izredne in junaške kreposti. Sveta Cerkev nam nikoli ne neha priporočati takega branja. Ob takem branju se vzdramimo in zbudimo iz svoje lenobe in mlačnosti. Res najbrž kljub pogostnemu prebiranju o svetnikih ne bomo dosegli njihove veličine, pa vsaj nekaj bo ostalo. Če drugega ne, začutili bomo v sebi osramočenje in ponižanje spričo tako krasnih zgledov. To nas bo dvignilo k bolj odločnim sklepom in tudi dejanjem.

O sv. opatu Antonu pripoveduje sv. Hije-ronim, da je nekoč obiskal sv. Pavla, prvega puščavnika, in je videl njegovo izredno svetost. Ko se je vrnil med svoje učence, so ga vprašali: Oče, kje si bil? Anton je pa začel zdihovati ves solzah: Gorje meni, grešnemu človeku! Videl sem moža, puščavnika Pavla, ki je kakor Janez Krstnik! Jaz pa ne zaslužim, da bi me meniha ime- novali...

Tako je torej Antona navdušil zgled puščavnika Pavla.

Kar je ta mož govoril v svoji ponižnosti, to moramo govoriti tudi mi in sicer po pravi in vsem zasluženju. Ko gledamo v življenje svetnikov, misijonarjev, puščavnikov... nas nekaj navdihuje, da bi tudi mi pokazali v svojem življenju nekaj več ljubezni do Boga, pa naj bo naš poklic tak ali tak. Zato je tako koristno, da so nam visoki zgledi božjih izvoljencev pogosto pred očmi.

(Dalje prihodnjic.)

IZ PISEM INDIJANSKEGA MISIJONARJA FRANCA PIRCA

Eden največjih misijonarjev vseh časov je brez dvoma naš rojak Franc Pirc. Bil je že v petdesetem letu, ko se odloči, da pojde za Barago v Ameriko med Indijance. Deloval je med njimi 38 let — šele ko je imel 88 let, je omagal in se vrnil v Slovenijo. Umrl je v Ljubljani leta 1880, star 94 let.

Ne mislimo pisati njegovega življenjepisa. Ne zdi se nam pa nič odveč, ako objavimo v našem listu nekaj njegovih pisem, v katerih sam opisuje svoje dogodivščine v ameriških misijonih. Našli smo jih v stari knjigi, ki je dandanes že redka in malokomu dostopna. V vsakem pismu tega velikega misijonarja najdemo ne samo mnogo zanimivega, ampak tudi duhovno koristnega. Kdaj smo bolj potrebovali take dušne hrane kot jo potrebujemo dandanes? In nam mora iti k srcu, ker je izpod peresa in iz srca našega lastnega rojaka.

Franc Pirc je odšel v Ameriko spomladi leta 1835. Pičlo leto pozneje je pisal iz indijanske dežele naslednje pismo, v katerem opisuje prve svoje vtise iz misijonskega življenja.

Pirčevo pismo Leopoldinski družbi na Dunaju. (Leta 1836.)

“16. dan meseca junija (lansko leto) sem ostavil svojo domovino Kranjsko. Po mnogih težavah in smrtnih nevarnostih sem srečno prišel v Detroit, glavno mesto dežele Michigan (18. dan septembra). Škof me je prav po očetovsko sprejel in mi podelil jako obširno duhovno oblast. Ukazal mi je, naj grem preko Gornjega jezera (Lake Superior) k svojemu rojaku Baragu, da delujem z božjo pomočjo skupno s tem neutrudljivim misijonarjem v najgornjih pokrajinah škofije in spreobračam divjake. Zavaljo poznega letnega časa in bližajoče se zime niso več vozili po jezeru. Moral sem se torej vrniti nazaj v Michigan, da ostanem za zimo v Lakroa, misijonski postaji Krivega drevesa. Tukaj opravljam že pet mesecev z velikim veseljem dušno pastirstvo.

Brzo sem se prepričal, da je resnica, kar so poročali o misijonih te škofije v Evropo.

Pravi biseri sv. Cerkve so vsi misijonarji, katere sem dosihdob osebno spoznal. Zlasti g. Baraga, katerega čislajo in spoštujejo celo protestantje in divjaki. Žive v revščini kakor apostoli v prvih časih krščanstva. Navdani so z nenasitljivo gorečnostjo za zveličanje svojega bližnjega. Neumorno se darujejo svojemu poklicu. Zato jih narod tudi nad vse čišla.

Misijonske cerkvice so lesene, pokrite z drevesnim ljubjem. V njih je vse prav preprosto, pa snažno in čedno. Videti moreš v njih borne oltarje, pa pobožne kristjane. Lesene svečnike, pa zlata vredne duhovnike. Nikjer po teh cerkvah ne zapaziš zu-

nanje bleščobe in lišpa, pač pa prav jasno zrno krščanstva, duha kristjanov prvih časov, ki se kaže v obredih in pobožnostih vernikov.

V Lakroa, ki je 25 milj od Krivega drevesa in 30 milj od Mahinaka, ob obrežju velikega michiganskega jezera, sem našel okoli 200 katoličanov. Kmalu pa sem z božjo pomočjo zelo pomnožil njih število s spreobrnjenjem divjakov in neznanbogov. Še bolj pa mislim to število pomnožiti, da postane prava misijonska postaja.

Vsi ti verni, katere je krstil Baraga in še dva druga misijonarja, žive večinoma še v krstni nedolžnosti. Ker redkokrat med letom vidijo misijonarja in so poduka zelo potrebni, so se jako razveselili, ko sem prišel k njim. Tudi so si prav pridno v dušni prid obračali moje bivanje ondi.

Prvo adventno nedeljo sem jim blagoslovil novo cerkvico. Pridigoval sem jim francoski s pomočjo tolmača. Vsak dan sem jih spovedoval. Nenasitljiva je njihova gorečnost poslušati božjo besedo in prejemati svete zakramente. Nepopisljivo je njihovo spoštovanje do svete Cerkve, vere in duhovnikov. Čestokrat občudujem njihovo ponižnost, čistost in ljubezen do bližnjega. Kažejo sploh velike zmožnosti za vse dobro in za krščansko oliko. Večina mojih 32 učencev se je naučila brati v štirih mesecih iz molitvenika v indijanskem jeziku. Vsi se prav vesele službe božje. Tudi iz oddaljenih koč redno prihajajo v cerkev. Pogostokrat prineso matere svoje otroke, da jih blagoslovim. Veselje je bivati med takimi kristjani. Veselo je oznanjevati besedo božjo tako gorečim ovčicam. Kaže se pa tudi očividno božji blagoslov in stoteren sad.

Od veselja se mi udero solze, ko skoraj vsak dan delim med sveto mašo pobožnim vernikom nebeški Kruh, ali ko med poukom jasno vidim na rdečih obrazih, kaj dela milost božja v njihovih nedolžnih srcih. Zlasti pa, ko s pogostnim krščevanjem ob nedeljah pripeljem marsikatero izgubljeno ovčico v stajo Kristusovo, in vidim, kako se širi kraljestvo božje med temi gozdnimi prebivalci.

Jako je ganila moje srce pobožnost njihovih ovčic na cvetno in velikonočno nedeljo. Oznanil sem jim bil blagoslov oljk in razložil pomen. Vsi so prišli k službi božji z lepo dišečimi, ravno rastočimi in vedno zelenimi cedrovimi vejicami v roki. Prepevali so cerkveno pesem: Hosana Sinu Davidovemu! Mislil sem si: te vejice so pač najbolj primerna znamenja Bogu dopadljive srčne pobožnosti teh nedolžnih ovčic Kristusovih.

Velikonočno nedeljo sem jim hotel blagosloviti, kakor je navada, meso, kruh in druga jedila, da bi imeli vesel dan po dolgem postu. Odgovorili pa so mi, da ne morejo izpolniti moje želje, ker nimajo ne mesa ne kruha. Le nekoliko krompirjev in turščice, katero celo ali pa napol stolčeno surovo jedo, in nekaj rib imajo še, so mi dejali. Toda rekli so: "Želimo pa prejeti pravo velikonočno Jagnje in se bomo toliko bolj veselili te dušne hrane..."

In res! Velikonočno nedeljo so pristopili skoraj vsi med mojo mašo k mizi Gospodovi v svoji preprosti vsakdanji obleki, ki so samo lepo oprani koci. Tako so z menoj vred prejeli velikonočno Jagnje. Vrli mladeniči so pa med svetim opravilom peli velikonočno pesem. Enako pobožnost so velikonočni ponedeljek imeli oni, ki prejšnji dano niso prišli na vrsto za spoved.

Tako živim pri teh dobrih rdečkožcih neizmerno zadovoljen. Da, pogostokrat vžijem en dan več duhovnega veselja in tolažbe nego vseh 20 let svojega pastirovanja v domovini. Zategadel vsak dan hvalim božjo Previdnost in se zahvaljujem ljubemu Bogu, da me je pripeljal s svojim očetovskim varstvom v ta daljni svet. Tu vidim duha kristjanov iz prvih časov krščanstva v svojo lastno in drugih spodbudo ter mo-

rem storiti veliko dobrega v zveličanje bližnjega in svoje lastno zasluženje.

Pri svojih težavnih misijonih sem preobložen z delom, vendar pa vedno popolnoma zdrav in zadovoljen pri tej razcvitajoči se krščanski občini. Lahko jo stavim v živ zglede rojakom in drugim kristjanom v Evropi.

Pač bodo sodnji dan osramotili ti gozdnimi prebivalci, iz teme malikovalstva šele komaj poklicani k blažilnemu krščanstvu, marsikatero kristjane, ki so siti božjih nauk in zveličavnih pripomočkov. Zato puščajo v nemar nadnaravne pripomočke svete vere in hrepene le po tem, kar počutkom ugaja. Dneve pa, ki nas spominjajo največjih skrivnosti svete vere, onečaste z napuhom, požrešnostjo in pijančevanjem. Pogostokrat tudi s pregrešnim veseljačenjem in nečistostjo."

Norec je, kdor vse pove, kar ve.

Norec je, kdor pri norcih pameti išče.

Norec je, kdor si nos odreže, če drugim ni všeč.

Norec je, kdor tihim vodam zaupa.

Norec ima srečo.

Tudi norec včasih resnico pove.

Norci in otroci govore resnico.

Norec biti o pravem času je tudi modrost.

Kar norec zaveže, sedem modrijnov ne razveže.

Več norec lahko vpraša, ko deset modrijanov odgovori.

Več zna en norec tajiti, ko deset modrijanov dokazati.

Norec ima v ustih, kar imajo drugi v glavi.

Norec govori, kar modrijan razmišlja.

Norec tam konča, kjer drugi začne.

Norca lastna, modrijana tuja nesreča zmodri.

Norci imajo veliko bratov.

Niso vsi norci v norišnicah.

Največji norci so učeni norci.

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

SEDMO POGLAVJE: VSTAJENJE IN EMAUS.

HITRO je potekal čas in prej kot bi si človek misliti mogel, je napočil veliki teden. Na cvetno nedeljo je omamno zadehtelo iz zemlje, pomlad je zapela od gričev in ljudje so si rekli: prav lepa velika noč se obeta. Med tednom se je prva spomlad za dva, ali tri dni sprevrгла v čemerno deževje, kakor da se pomišlja, če se ni morda prezgodaj spustila v deželo. Ali v soboto se je že ob prvem jutranjem svitu v najbelejše praznje oblekla, da bi je ne osramotil klic Aleluje. In je skrbno očevala svojo beloto in sončni sijaj vse do srede po velikonočni nedelji.

Gospod Jaka na Ponikvi je imel tiste dni obilnega posla. Pa je vse z veseljem opravljal in trudnost se mu ni mogla vgnezditi v ude, ko mu je v duši pelo od zore do mraka. Pa bi ne bil mogel povedati, če mu lepše poje pomlad ali Aleluja ali misel, da bo Tončeta velika sreda prinesla.

In je res prišel težko pričakovani dijak. Le mimogrede se je ustavil na Slomu, pozdravil vse po vrsti in si naglo privoščil, kar je skrbna Polona postavila predenj. Jožek in Tinče in Lučka so sedli k mizi dijaku nasproti in mu z odprtimi usti občudovali lepe oči. Micika in Uršika sta podpirali z rokami na hrbtu podboje ob vratih v "štibelc" in nista odmaknili pogledov od brata dijaka. Nežica je zravnala srajčke ob peči in je vsak čas dvignila oči na študenta.

Oče Marko je stopal po sobi in je vedel, da mu je nekaj nerodno, pa se ni jasno zavedal.

"Da se nisi oglasil in povedal, kdaj prideš. Bi ti bil poslal voz."

"O, kaj bi z vozom! Ko je pa tako lepo hoditi po naših cestah in stezah! Saj sem kar letel kot bi peroti imel."

Oče je spet umolknil in tudi Tončetu ni hotela steči beseda. Tiščalo ga je, pa se je tajil in se delal, kakor da se mu silno v farovž mudi.

"Gospod me čakajo. So pisali, naj bom precej pri njih. Pri opraviilih v cerkvi da bi pomagal in pri pripravah za veliko noč."

"Kako pa, kako pa! V cerkvah je ta teden dosti opravka. Pa po praznikih kako dolgo ostaneš?"

"Do srede. Od nedelje naprej bom lahko kaj bolj doma."

POROČILO IZ SLOVENIJE OD SEPTEMBRA 1943

V dnevnem časopisju smo že brali, kaj so partizani s pomočjo Lahov naredili z vaškimi stražami. Tukaj objavljamo poročilo o drugi slovenski oboroženi skupini, ki tudi ni hotela iti s partizani. To poročilo je napisal mlad doktor prava, ki ni "klerikalec". Ime nam je seveda znano, toda napisali ga na tem mestu ne bomo, ker bi zanj ne bilo varno.

Iz tega poročila bomo videli, da so bili v Sloveniji tudi četniki, ki so imeli zvezo z Mihajlovičem. Toda v odločilnem trenutku so partizani tudi te četnike napadli in jih razkropili — prav tako kot ob istem času vaške straže. V tem najdemo nov dokaz, da niso Slovenci bili in še danes niso s partizani, kot nas hočejo prepričati ameriški propagandisti. Obenem imamo dokaz, da so partizani nasilna organizacija, ki hočejo narodu po vsej sili naprtiti svojo vladu, čeprav je dovolj jasno, da narod te vlade noče.

Poročilo se glasi:

I.

"PRIMORSKI ČETNIŠKI ODRED JE BIL OSNOVAN koncem januarja 1943. Ti četniki so se začeli zbirati iz vseh krajev Slovenije v Zaplani pri Vrhniku. Večina so prišli v ta odred fantje od vaških straž iz Notranjske in Dolenjske. Vodja tega odreda, neki mornariški oficir s četniškim imenom "Gorazd", je izdal proglas, da sprejme vsakoga, najsibo partizan ali "belogardist", samo da si ni omadeževal rok z izdajstvom ali z nedolžno prelito slovensko krvjo.

Ker so Lahi "čistili" ozemlje na Primorskem in iz drugih razlogov, so ti četniki začeli boje z Italijani na Primorskem šele začetkom marca. V naslednjih mesecih je četa stalno naraščala in se večala. Prihajalo je med četnike tudi precej

Otroci so stopili ž njim do ovinka in so se tiho vrnili. Nagonsko so čutili, da je vsaka Tončetova misel pri materi. Že od Božiča ji ni bil tako blizu.

Oče je stopil po poslih in je bil spet ves gospodar. Jožek je imel kmalu dosti tihote in je ponagajal, kjer se je le našla priložnost. Svarila ga je Micika, žugala Nežica, bevska Uršika vanj:

“Pa še danes si tak, ko je Tonče doma . . .”

“Pameten bodi, ali boš pa brez srajce v nedeljo . . .”

“Tako te bom, da ti bo uh obvidel ko pujsku . . .”

Jožek se pa ni dal preurediti.

Tonče je naglo stopal proti ponikovski fari in je bil globoko zamišljen. Ni se nameril v cerkev, ni oprezoval, če se župnik kaže pred farovžem, zavil je naravnost na materin grob. Povedal mu je bil Prašnikar že takrat v Celju, kje so jo bili zagreblji. En sam grob je bil tako svež. Dijak je pokleknil v vlažno mlado travo in se prekrižal. Nič ni molil, nič očenaša in nič zdravemarije, kar tako se je pogovarjal z materjo, ki jo je v mislih videl zelo blizu pri Bogu. Nič ga ni motilo, da je bil Bog tako blizu. Vesel je bil svidenja z materjo, pa mu je vendar seglo v srce, da mu mati samo prikimava, pa prav nič ne odgovarja z besedo. Premoglo ga je in solze so mu zalile oči...

Prašnikar si je bil v sebi zamislil, kam bo prva Tončetova pot. Opazil ga je skozi okno iz župnijske pisarne, kjer je čistil svete posode. Počakal je malo, si obrisal roke in stopil za fantom. Pa ga ni zdramil iz zamaknjenih misli, dokler mu ni položil roke na ramo.

“Dobro mi došel, fant moj! Zdaj reci materi zbegom in meni dober dan vošči! Da si le prišel in te zdravega vidim.”

Smešil se je vanj in ga grabil za roko.

“Hvaljen Jezus, gospod!”

Tonče je planil in se sklonil nad duhovnikovo roko. Zgodilo se je prvič, da mu jo je Prašnikar umaknil in mu je ni dal poljubiti. Pograbil ga je z obema in ga potegnil za sabo.

Dijak je ostal pri provizorju vse tiste dni. Bilo je raznovrstnega dela in sta večinoma poslovne reči govorila. Duhovni je nalagal venomer nove zaposlenosti fantu, da bi ga ne prevzemala misel na mater. V soboto po obedu sta se odpravila blagoslavljat alelujo po fari. Predzadnja postaja je bila pri cerkvi sv. Ožbolta, zadnja na Slomu.

Na teh potih šele sta začela obujati spomine in sta jih tisoč poklicala predse. Končno je moral pogovor nanesti tudi na denarne reči.

“Kako torej izhajaš, Tonče, v gospodarskih rečeh? Računstvo ni lahka reč, kaj, če ni le radi šole?”

Tonče je razumel, kam meri provizor.

“Zaostal sem, gospod. Dva meseca sta na dolgu pri

partizanov, ki so zpuščali svoje politkomisarje.

Ti četniki so imeli svoje središče na meji nekako v trikotu Rovte-Podlipa-Šent Jošt. Od tu so obvladali področje na drugi strani meje in napravljali patrolne pohode na Primorskem. Posebna važnost se je polagala na propagando in na širjenje jugoslovanske državne misli med primorskim prebivalstvom. Število teh četnikov se je posebne pomnožilo v aprilu in maju, ko se jim je pridružilo več desetih aktivnih jugoslovanskih oficirjev, ki so bili tiste dni izpuščeni iz italijanske internacije. Začetkom junija je padel v spopadu z Italijani poročnik Lavrič.

Ko je število četnikov močno naraslo, je sklenil komandant Drago Novak glavno moč četnikov prenesti na Dolenjsko, kjer naj bi počakali prihoda četnikov iz Gorskega Kotarja. Teh četnikov iz Gorskega Kotarja je bilo okoli 800 mož. Imeli so prekoračiti Kolpo in se združiti s prej imenovanimi četniki nekje na Kočevskem.

Na italijanski in nemški strani je tedaj, po odhodu četnikov iz Zaplane na Dolenjsko, ostalo le majhno število četnikov, ki so tvorili “primorski” in “gorenjski” odred. Imeli so še nadalje nalogo, da držijo zvezo s Primorsko in Gorenjsko ter nadaljujejo s propagando v jugoslovanskem državnem smislu. Komandant “primorskega” odreda je bil poročnik Cotič s četniškim imenom Vuk. Komandant “gorenjskega” odreda je bil poročnik Hlebec, ki je imel četniško ime Krpan.

Primorski četniški odred je imel nekak tiskarski stroj in je izdajal glasilo “Primorski Četnik”. Ta list je prihajal v vse kraje na Primorskem. Ljudje so ga povsod z navdušenjem prebirali. List so pa še posebej razmoževali v Gorici in Trstu ter ga širili.

Začelo se je z intenzivnim organizacijskim in propagandnim delom v jugoslovanskem državnem smislu in proti okupatorju. Četniki so imeli tudi dve radio-oddajni postaji, s katerimi so imeli zvezo s komando v Ljubljani, z Mihajlovičem in s komando v Kairu. Eden

gospodinji. Ali sta z našim očetom kaj napeljala besedo na denarne zadeve? Ne vem, če mislijo dati . . .”

“Hm! Sami niso z nobeno besedo sprožili. Tudi jaz še nisem nič omenil doslej. Saj veš, ko je še vsa odprta rana bolela . . . Kar sem ti pred tedni poslal — no, saj razumeš, kaj mislim . . .”

Tonče je razumel — bilo je iz Prašnikarjevega lastnega žepa. Brž je dostavil:

“Bom sam očeta naravnost poprosil. Bom videl, kako so pri volji.”

Prašnikar je ustavil korak.

“Ne vem, če bi bilo dobro tako. Bi le jaz prej zastavil besedo. Morebiti kar zdajle, ko po blagoslavljanju posediva na Slomu!”

In je res pomignil Marku, ko se je Tonče zamotil z otroci.

“Oče, študenta bo treba krepko podpreti, da ne zapade v dolgove in ga gospodinja ne zapodi. Saj veste, preden smo ga prvič v Celje poslali, smo se domenili, da bomo skupno skrbeli za njegove potrebe.”

Marko je iskal z očmi pred sabo na tleh. Iz njegovega molka je Prašnikar dobro razbral, kakšen je bil tih Markov odgovor:

“Drugi ste se tako zmenili. Jaz nisem ne glasno ne tiho na dogovor pristal.”

Prašnikar še v mislih ni pobijal Markove neizgovorene besede. Zavedal se je, da je Slomšek resnico v srcu govoril. Nič ni zbiral besed, da bi karkoli očital. Verno je čakal. Mati Mica, ti poslušaj — pritisno na trdo srce!

Tedaj je nastal v šupi ropot, splašena kokoš je zakodakala in se vrgla na plano. Marko se je pognal pogledat. Med korakom se je obrnil.

“Bom dal fantu, preden odide.”

Prašnikar se je vrnil v hišo in mignil dijaku, da morata k fari. Dan se je začel hladiti v pozen popoldan. Molče sta hodila. Prašnikar je stisnil svojo skrb sam vase in je fantu ni razodel.

Velika noč s prvo Alelujo je veličastno minila in že jo je nasledil velikonočni ponedeljek. Ljudstvo se je sprostito od vernega gledanja v skrivnostne svetove Vstajenja in je obračalo misli v družabno velikonočno veselost. Znanci so obiskovali znance in jih vabili na “povračilo” in na pisanke v torek. Tiste čase so praznovali tri dni. Tonče je bil na Slomu in se je zabaval z otroci. Pravil jim je o šoli in se dal izpraševati o učenih rečeh, ki jih gimnazija v Celju uči. Tisoč odgovorov bi bilo komaj zadosti. Največ sta hoteli vedeti Micika in Nežica, ki ni nič pomislila, da ji Tonče ni brat. Micika je komaj sledila njeni ukaželnosti. Jožek se je držal zadaj za Blažetom, hlapčonom, ki je tudi verno poslušal in se ni ganil od doma, čeprav je imel pravico ta dan, da stopi na vas. Oče

radio-telegrafistov, ki je oddajal in prejemal poročila, je bil Božnar iz Polhovega Gradca. Ta se je bil spustil koncem marca z dvema tovarišema s padalom v bližini Sv. Treh Kraljev.

(Ta Božnar je torej prišel v Slovenijo iz Egipta, poslan tja nalašč zato, da bi pomagal Slovincem držati zveze z zunanjim svetom in jim dajati poguma v odporu zoper Lahe. Poleti so ga zajeli partizani in obsodili na smrt. Bil je res ustreljen . . .)

Tekom julija in avgusta je število četnikov pri Zaplani zopet precej naraslo. Vrstile so se akcije in vpadi na Primorsko preko Sabelj in preko Godoviča in Črnega vrha proti Ajdovščini.

Proti tem akcijam četnikov so pa vedno in povsod nastopali partizani in ovirali ter napadali četnike ob vsaki priliki. Četniki so imeli v začetku strogo povelje, da v nobenem slučaju ne smejo streljati na partizane. Nasprotno so partizani povsod streljali, kjer so se srečali s četniki, jih napadali in pobijali. Pasti v partizanske roke je pomenjalo za četnike mučenje in gotovo smrt. Kjerkoli so partizani naleteli na Primorskem na četniško literaturo, ki je propagirala jugoslovansko državno misel, so ljudem grozili s smrtjo in jim prepovedovali brati naš list. Uporabljali so najhujši teror.

Koncem meseca junija je prestopila k četnikom večja skupina primorskih partizanov z bivšo polikomisarko na čelu, ki je izjavila, da je sita partizanske brutalnosti in terorja.

Začetkom avgusta so bili poslani na Primorsko trije četniki z imeni Sava, Vojteh in Bidovec (četniška imena!) Nesli so zopet zalogo jugoslovanske in protiokupatorske literature. “Bidovec” je bil v resnici Maks Gnezda, posestnik iz vasi Idrišček pri Idriji. Vse tri so partizani presenetili, ko so prenočevali pod nekim kozolcem. Ujeli so jih in odvedli v partizanski štab nad Črnim vrhom. Tam jih je politkomisar obsodil na smrt. Ker so nosili s seboj jugoslovan-

Marko se je držal pri svojih obiskovalcih, ki jim je stregla Polona, da niso bili ne lačni ne žejni. Tonče se je z vsemi vljudno pomenil, pa se je od odraslih spet med otroke povračal.

"Oh, če bi mogel prav dolgo ostati pri nas! Ne verjameš, kako te je lepo poslušati, ko toliko veš!"

To je bila Nežica. Saj drugi niso znali tako naravnost z besedo.

"Pa moram že jutri nazaj. Čakajte, trije meseci hitro potečejo, tedaj pridem za dolgo. Velike počitnice bodo in takrat bomo ustanovili na Slomu visoko šolo za vas in za vse, ki bodo hoteli."

Zaploskali so. Še Blaže je kimal, da bo lepo takrat.

Ko je na velikonočni torek pri poznem opravilu gospod Prašnikar prebral evangelij in se lotil pridige, je na svoje silno iznenadenje zagledal zadaj pri vratih obraz profesorja Zupančiča. Že samo dognanje, da je prišel celjski profesor na Ponikvo k maši in pridigi, je bilo več kot bi mogel provizor mirno prenesti v trenutku, ko je bil izgovoril pozdrav: Preljubi v Gospodu! Toliko težja je bila zavest, da je z gosposkim človekom iz Celja priromal na Ponikvo odličen profesor govornišтва. Prašnikar se je začutil na leci kot da stoji pred izpraševalno komisijo. Sam sebi se je zazdel neroden študent. Sto pridig dotlej — to je bila igrača. Za Ponikovce in poprej za Poljčance, kjer je bil za kaplana, to Prašnikar zna. Za profesorja v Celju, pa zraven še za učitelja govorniške umetnosti, tega Prašnikar ni bil vajen. Vedel je, da bo raztreseno tekla iz ust božja beseda, kakor mu ni, odkar se mu je bila Goleževa mešala vanjo tisto pobožično nedeljo . . .

Zahvalo po maši je skrajšal v mislih, da ima odličnega gosta ob cerkvi. Morda ga čaka nestrpno. Pa se je motil. Ko je stopil iz zakristije, je videl, kako Zupančič teka ob zidu, ki je cerkev obdajal, gleda sem gleda tja, se obrača, primerja in govori, govori. Z njim je bil Tonče, ki se je poganjal za njim, odstopal, se umikal in skušal stopati vštric.

Pa je celjski gost že zagledal duhovnika. Takoj se je spustil k njemu in raztezal roke.

"Veselo Alelujo, duhovni prijatelj, in živi vas Bog! Pa sem prišel, kot vidite, kakor sem rekel. Resurrexit, sicut, dixit, Aleluia! Vidite, tudi mi znamo! O, pa čestitam, čestitam! Vi bi morali biti profesor, ne jaz. Lepa pridiga, lepa! Nič čez potrebo naroda, nič nad glavo ljudem, ki so preprosti, pa dobri. In da vam povem, pridiznico imate, da je očesu in srcu veselje! Take še nisem videl nikjer. Umetnost, resnična umetnost! Ves čas sem tuhtal — no ja, raztresen sem bil, sicer pa mislim, da je profesor med pridigo brez greha raztresen, ha ha! — ne pohujšaj se, Tonče, če prismojone klatim, gospod Prašni-

sko literaturo, so bili v gozdu med Godovičem in Črnim vrhom zaklani z bodali od partizanskih krvnikov. Ljudstvo v Črnem vrhu ve za grobove teh žrtev. Pripominjam, da so bili vsi trije vojaki četniškega oddelka, ki sem mu jaz poveljeval.

II.

KO JE PO KAPITULACIJI ITALIJE NAŠ ČETNIŠKI ODRED bil na pohodu proti Črnemu vrhu, ga je dne 11. septembra okoli desetih dopoldne tik pod vasjo Črni vrh ustavila partizanska terenska četa kakih 20 mož. Poveljeval ji je domačin iz Črnega vrha po imenu Kavčič. Komandant našega odreda je pomahal z roko poveljniku partizanov, naj pride na razgovor. To se je zgodilo. Naš komandant je razložil, da smo jugoslovanska vojska in da naj torej partizani ne streljajo. Partizanski poveljnik Kavčič se je res takoj na to s svojim oddelkom umaknil. Čez dva dni je isti Kavčič pribežal k nam in povedal, da je bil postavljen pred partizansko sodišče in obsojen na smrt. To je bilo zato, ker ni brezpogojno streljal na jugoslovansko vojsko, temveč se je celo s komandantom razgovarjal. Kavčiču se je v zadnjem hipu posrečilo zbežati in je sedaj na Vrhnikih pri Ljubljani.

Primer, ki žarko osvetljuje partizansko postopanje in mišljenje, je tudi naslednji:

Komandant Gorenjskega odreda, poročnik Krpan, se je letos v juniju mudil z malim oddelkom svojih četnikov na Žirovskem vrhu na nemški strani. Zvedel je, da je v bližini partizanski oddelek ter je stopil v razgovor s politkomisarjem radi eventualne skupne akcije proti okupatorju. Politkomisar mu je tekom razgovora pojasnil, da ga prav nič ne briga jugoslovanska kraljeva vlada in da je zanj edino merodajna oblast Komunistična partija, dasi je kominterna formalno razpuščena. Politkomisar je nato dejal Krpanu, da bosta razgovor nadaljevala čez eno uro. Med tem pa so bili že alarmirani bližnji partizanski oddelki, ki so začeli Krpa-

kar imajo pa že dovolj ustrojeno kožo, da jih ne bom s tako nespametno govorico pohujšal, vesta, jaz sem se nabrajal svoje olike največ med ljubljanskimi barabicami ob šušarskem mostu za vodo navzgor in navzdol, zato take klatim, ha ha! O, to so vama bili lepi časi v Ljubljani tam za vodo, pa kaj bi pravil in kaj bi razlagal. No torej, da ne bom kar v Ljubljani obtičal s temi raztresenimi mislimi, kaj sem že hotel reči, da, ves čas med pridigo sem tuhtal, ko sem na leco gledal in pridigo vase zajemal, če dela leca pridigarju čast ali pridigar leci. Brez šale, brez šale, podalo se je skupaj, da kaj! Najrajši bi sklenil in si zapisal za uh: Vsako nedeljo boš hodil, ti celjski profesor, na Ponikvo k maši in pridigi!"

Prašnikar je na tihem zahvalil Boga, da je moral profesor končno seči po sapo. Brž brž kako besedo, da prepozno ne bo! Dober dan in dobrodošli in čast nam je in veselo Alelujo — vse to in tako je sicer Prašnikar že med Zupančičevim govoričenjem po dolžnosti in olike lepo razvrstil in povil v živo besedo, pa se je bal, da je vse v prazno zadelo. Zato je zdaj hitro spet poprijel:

"Odkod nam ta čast, gospod prof . . ."

"Kakšna čast, kakšna čast, oh, pojdite no! Saj ste vendar Kranjec, preljubi gospod! In zdaj smo na kmetih, ne bomo se slinili kot v mestnih gosposčinah, h! To vam je svet, ta Ponikva in vse naokoli! Ko bi imel človek do sonca roke, da bi vso to lepoto objel in si jo k srcu pritisnil! Kako vendar, da nisi že kdaj prej na Ponikvo prišel? Zanimivo, velezanimivo! Ljuba moja, tale vaš zid ima korenine noter do droba zgodovine. Poglejta! Kako so še vidni na oglih nekdanji stražni stolpi! Tu je bila trdnjava nekoč, močna trdnjava! Zoper Turke, seveda. Tamle ste en stolp nekaj pokvarili, razrinili, bi rekel, nak, razrili ste ga in to bi se po ljubljansko dejalo: ferderbali ste ga in drugega nič. Kaj ste pa vendar pacali na njem, da nima zdaj ne trebuha ne hrbta?"

Prašnikar se je od smeha držal za boke. Tonče je dostojno razložil kot da je poklican v šoli:

"Prizidali so mu nekaj pred leti in kaplanu napravili hišo."

"Kaj, kaj si povedal? Kaplanija v tistihle luknjah? Nak, saj sem vedel že davno, da za kaplana nimam poklica. Za fajmoštra morda, o, farovž je čeden, tako mi pravi oko. Kaplan se mi pa smili v srce. Stopimo, da mu rečem besedo tolažbe!"

Tonče je branil z roko:

"Zdaj nimamo nič kaplana pri nas. Gospod provizor vse sami opravljajo v fari."

"To pa tudi ni prav! Nak, tudi za fajmoštra nimam poklica. Morda za škofa, o, za škofa pa ja! Le zakaj nisem škof, da bi vam nekaj reda napravil v škofiji? Tisti prizidek tam, ki mu pravite kaplanija, bi vam lastnoročno

nov oddelek obkoljevati in se mu je samo z naglim predorom in umikom posrečilo uiti popolnemu uničenju s strani partizanov.

To je samo nekaj primerov izmed mnogih, ki dokazujejo, kako nastopajo partizani proti jugoslovanski vojski in kako ne pomaga pri njih nobena spravljivost in nobena volja do sporazuma s strani četnikov.

Ko je bil naš odred na poti s Črnega vrha proti Ajdovščini (po kapitulaciji Italije), ga je presenetil partizanski val, ki se je dvignil v Sloveniji ob združitvi italijanske divizije "Isonzo" s partizani. Da smo se izognili popolnemu uničenju odreda po partizanih, smo se morali z vso naglico umakniti s Primorske.

Pripominjam, da so se po kapitulaciji Italije člani vaških straž in drugi trumoma javljali v četniške odrede, ki so v nekaj dneh narastli okroglo na 2,500 mož.

Drugi četniški odredi po Dolenjskem in drugod so večinoma uničeni od partizanov, ki so s topniškimi in s tanki italijanske divizije "Isonzo" dosegli naenkrat premoč in uničili še ne dobro organizirane in izolirane četniške odrede. Padel je ob tej priliki sredi septembra od partizanske roke tudi cvet slovenskih aktivnih oficirjev jugoslovanske vojske, ki se je nahajal večinoma na Dolenjskem v četniških odredih. Največ oficirjev je bilo v glavnem četniškem odredu majorja Koprivice, ki je bil po rodu Srb, s četniškim imenom Borut. Ta odred je partizansko-italijanski val zajel pri Ortneku blizu Ribnice. Precej oficirjev in glavni del odreda so partizani pobili, usoda ostalih je še neznana. Računa se, da je padlo okrog 50 do 60 oficirjev, med njimi tudi komandant major Koprivica. Ujetim četnikom so partizani trgali s šajkač kraljeve embleme z jugoslovansko državno trbojko in jih teptali z nogami.

Še pred tem je koncem avgusta in začetkom septembra Barutov odred dvakrat odbil napad dveh partizanskih brigad, in sicer Cankarjeve in Tomšičeve brigade. Moj tovariš oficir iz dolenskega odre-

s krampom razbil, da bi zgodovinskemu turnu vrnil krščansko obliko. Kaplanijo bi vam dal čisto na novo vsejati, da bi vam zrasla iz tal kot roznata vila iz gore, gospodu Jakobu bi pa svežega kaplana poslal, ej, fletnega dečka, kakor bi ga iz škatlice vzel!”

Profesor je tlesknil z jezikom in prsti, da je še Tončeta zmoglo. Smejal se je in všeč mu je bil zgovorni profesor. Tudi v njem se je hudomušnost sprostila.

“Saj so tudi naš sedanji provizor stanovali tam v kaplaniji tri leta, pa so bili zmerom fleten gospod in še danes so tak.”

“Prašnikar je požugal dijaku, naj govori bolj previdno, pa je bil fanta v resnici vesel. Zupančič je planil:

“Fleten gospod, potrdim, nad vse fleten gospod! To si zinil s pravico, Tonče, s polno pravico. Ampak stanovati v tistihle ječah, to je škandal. zgodovinski škandal! To še v bukve ne sme, ko se bo pisalo o ponikovski fari!”

Prašnikar je ugovarjal z živo besedo:

“Pa zakaj tak škandal, profesor učeni? Ali je to tudi škandal, da je tale Tonče hodil tri leta v šolo v tiste ječe, kot ste ozmerjali našo kaplanijo? Tam je bila, vidite, naša ponikovska univerza tri leta in je spravljal celih enajst študentov pod streho. Protestiram, da take počenjate, učeni profesor! Ni moglo biti vse tako slabo, ko je naš Tonče skoraj za gimnazijo v tistih ječah dozorel.”

(Dalje prihodnjič.)

da, ing. kapetan z imenom Ivo, mi je pripovedoval, da so partizani ob napadu na Borutov odred po nalogu politkomisarjev od zadaj spodbujale napadajoče partizane in med drugim kričale na ves glas: “Juriš na kraljeve pse.”

Zaključek: Po vsem, kar sem doživel osebno na terenu, mi je jasno in neizpodbitno, da je edini cilj partizanov in partizanstva **NASILNA BOLJŠEVIZACIJA NAŠE ZEMLJE IN NAŠEGA LJUDSTVA ZA VSAKO CENO**, in da hočejo pri tem brezobzirno in na najbrutalnejši način odstraniti vse, kar jim pri tem na potu. Boj proti okupatorju je partizanom šele drugotnega pomena in pred svetom nekak dobrodošel plašč za zakrivanje njih pravih namenov. Partizani se s posebno energijo in krutostjo bore proti kr. jugoslovanski vojski. Njihov politični cilj je, da bi na razvalinah demokratične Jugoslavije **USTANOVILI VRSTO SOVJETSKIH REPUBLIK.**

PRVA BRAZDA

NAD vasjo Vrbico, čisto tam gori — že pod planino Vratarno — se vidi od tod, z Latkovskih Razgledov, skromna kmečka hišica in poleg nje dve, tri gradbice.

To je hiša vdove Mione.

Rajniki Sibin Džamič je padel v drugi vojni onstran Jankove Klisure.

Še zdaj govore pripovedke o Sibinovem junaštvu in pogumu. Če ga kdorkoli v Veliki Vrbici v svojem govoru omeni, vsak pravi: “Bog mu daj dobro! . . .”

Njegova Miona je ostala sama sebi prepuščena s tremi sirotami. Dva sinčka in hči. Vsi drug drugemu do ušes. Najstarejši, Ognjan, je bil šele v sedmem letu.

Kmečke hiše ne more zadeti hujša nesreča, kakor če ostane brez moškega.

Ta nesreča je zadela še mnoge druge hiše v tem kraju. Mnogo vdov je žalovalo

in tudi nehalo žalovati za svojimi možmi. Po kakem letu ali dveh so se nekatere znova omožile; druge so odšle k svojemu sorodstvu in odpeljale svoje otroke k tujemu očetu.

Sibinova Miona ni hotela posnemati teh svojih tovarišic v nesreči. Razumna in pridna ženska se je kar lotila težkih kmečkih poslov.

Mioni se je vedno zdelo — prišel bo Sibin, in kako mu bo mogla pogledati v oči, ako najde svojo hišo razmetano in zapuščeno! . . .

Rajniki Sibin ima dosti bratov in bratrancev, takih, ki žive izven zadruga. Vsi so pridni, razumni, dobri ljudje. Ni dneva, da se ne bi kateri oglasil pri Mionini hiši — da ji kaj pomore.

Največ je Mioni pomagal Sibinov mlajši brat Jelenko.

Ni bilo samo enkrat, da je Jelenko govoril svoji svakinji:

“Zakaj me ne ubogaš, svakinja? Zakaj

se ne preseliš v našo hišo? Ali vidiš, nesrečna ženska, da ne moreš vsemu kaj s temi otroki! . . . Kam pa hočeš, revica? Če bi imela sto rok, pa še ne bi mogla vsega postoriti . . . Zakaj ne prideš vsaj toliko časa, da ti otroci pridejo malo k moči? . . .”

“Ne morem, svak!” mu je odgovarjala Miona in pri tem vzdihnila.

“Pa zakaj ne moreš, svakinja? V naši hiši bi ti bilo laže in prijetneje . . .”

“Glej, dragi svak, kako bi le mogla pogasiti ognjišče, kjer so se te sirotice prvičkrat ob ognju ogrele? . . . Kaj bi rekla potem svojim otrokom, če bi me vprašali: ‘Mama, čigava pa je onale hiša, ki je vsa prerastla z bezgom in plevelom, tako da se nihče še podnevi ne upa vanjo?’ Če bi to napravila, bi me kot pravo nehvaležnico obsodila tisti kruh in sol, ki sem ju pojedla v tej hiši z rajnkim Sibinom! . . . Bog ne daj! . . . Nikoli, svak, nikoli! . . .”

Jelenko pač skomigne z rameni, vzame plug in vole ter odide na njivo, da ji bo zoral, kolikor je treba za setev.

Ti dobri možje so ji pomagali pri vsakem težjem poljskem delu, takem pač, ki ga ne zmore slaba ženska roka. Zorjejo ji nekaj polja, posejejo in vse obdelajo kakor sebi. Drugo dela Miona sama. Sama okopava, pleve, žanje. Nikdar ne potoži, da ji je težko. Pomagati ji hočejo še pri tem. A je kar huda. Po navadi jim odgovori:

“Hvala lepa! Kjer je bilo težje, tam ste mi pomogli. To pa že lahko pomalem tudi sama naredim!”

*

Leto mineva za letom.

Miona se je že navadila na pusto enoličnost in težko delo. Otroci so že precej zrastli. Ognjan je v petnajstem letu. V šolo hodi. Cel študent je. Dušanka je končala trinajsto leto. V domačih opravkih že pošteno nadomestuje mater. Ako odide Miona zgodaj ob svitu na njivo, da bi požela kak snop več, ali pa se odpravi na travnik, da splasti tisto, kar je včeraj Jelenko pokosil, — potem ji in treba biti opoldne, ko se vrne domov, brez kosila. Za to skrbi Dušanka kakor kaka stara gospodinja v zadruzi. Celo pogačo zna že umesiti . . . Najmlajši, Senadin, je v devetem letu. Tu

in tam še dela puše iz bezga; je pa že tudi zato, da popazi na jagnjeta in zažene ovce na pašo. Hasek imaš od njega.

Hvala Bogu, Mionini otročički so zdravi in živahni, bistri in pridni. Oblečeni so kakor z najboljšega grunta. Mioni je toplo pri srcu, kadar jih pogleda.

“Moji dragi ptički . . .” je pogostoma zašepetala in vzdihnila. “Mogočni Bog, prosim te, ohrani me v zdravju in moči, dokler se mi ne okrepijo ta moja krila! . . .”

Dober je Bog. Uslišal je to prisrčno molitev zapuščene vdove.

Možje iz vasi so se čudili Mionini vztrajnosti. Povsod so jo hvalili in z njo kregali svoje gospodinje, kadar so se kaj polenile. Samo ena stvar se jim je zdela čudna: kako je le mogla tako sama poslati Ognjanja od doma in ga spraviti v šolo! To so ji kar nekam zamerili.

Še sam Jelenko je nekoč pokregal Miono zaradi tega. Oglasil se je bil s svojim stricem, starim Jezdimirom; in ko so že nekaj časa govorili o tem in onem, je naenkrat rekel svakinji:

“Pri moji veri, vsak človek se ti čudi, kako dobro se obračaš . . . Res, pridna si in pametna si. Samo eno stvar si neumno napravila . . .”

“Kaj pa, svak?” vpraša Miona in pogleda Jelenka malo začudeno.

“Zakaj nisi pustila otroka doma, da bi ti vsaj nekoliko pomagal? Toliko je premožnejših ljudi, ki poleg tega še živijo v zadruzi, pa ne morejo pustiti svojih otrok stran. Ti si že itak sirota mučenica, pa . . .”

“Ne pustim, svak, da bi mi bili otroci zadnji v vasi!” odgovori Miona in nekoliko zardi v lice. “Rajniki Sibin, Bog mu daj dobro, je pogostoma govoril, kako bo Ognjana šolal, ako dočaka. Jaz sem mu željo izpolnila . . . Ko sem se mučila že toliko let, me menda tudi ne bo konec, ako se bom mučila še nekaj časa . . .”

“Res je to, snaha,” se oglasi stari Jezdimir. “To je vse lepo in imenitno; a vseeno — vidiš, da si sama v hiši, pa ti odleže vsaka pomoč in razbremenitev, četudi je majhna . . .”

“Saj mi bo Ognjan zdaj na Petrovo končal šolo in ostal doma . . . Ako mi Bog da

zdravje, bom dala takoj jeseni še Senadina. Nočem, da bi mi bili otroci pri zdravih očeh slepi! . . ." odgovori Miona tako trdno in odsekano, da ji niti Jelenku niti Jezdimir nista znala reči niti besede.

Porazgovorili so se še nekoliko o drugih stvareh, nato sta vstala in odšla.

"Možača!" je dejal Jezdimir počasi, ko sta se nekoliko oddaljila od Mionine hiše.

*

Prišel je sveti post. Zima je že minila. Ne piha več ostri vzhodnik, ne mrzli sever. Zdaj se igra "beli veter" (tako pravijo v tem kraju južnemu vetru) z golimi vejami visokih bukev — tam od Zupe pa vse do Željine, Naradže in Kopaonika. Sneg je skoraj že povsod skopnel. Samo oni na Suhem Rudištu se ne zмени za "beli veter": ta se bo razgubil šele pozneje, kadar bo začela žgati junijska vročina.

Na vse strani so se razkropili pridni kmetje. Orjejo njive, pojo in upajo na dobro letino.

Šele opoldne je prišla Miona iz trga. Šla je bila tja ob svitu obiskat Senadina.

Svojo besedo je držala. Ognjan je na Petrovo končal četrti razred. Senadin pa je takoj po Spremenjenju začel hoditi v prvega.

Ravno je prišla Miona z dolnje strani mimo sadovnjaka, ko je iz hiše stopila Dušanka. Skrila je bila neko stvar v lepo pisano torbico in se ji nekam mudi.

"Kam pa greš, Dušanka?"

"Viš jo! Torej si tudi ti prišla! . . . odgovori Dušanka skoraj nekam zmedeno. "Ravno prav, vsaj ne bo hiša ostala sama. . . No, odpravila sem se tja k bratcu . . ."

"Tako? Kje pa je?"

"Na njivi za lazom . . . Rekel mi je, naj mu prinesem kosilo."

"Kaj ga ne bo domov na kosilo?"

"Ne."

"Kako pa to?"

"Odšel je z volmi in s plugom . . ."

"Beži!" je kar vzkliknila Miona. "Pa zakaj mi tega precej ne poveš, otrok ljubi? Daj mi sem torbico! Mu bom jaz nesla . . ."

"Nikar, mama, ti si trudna . . . Jaz mu ponese . . . In pa . . ."

"Kaj, otrok?"

"Bratec mi je rekel, naj ti ne povem takoj. Pravi: 'Rad bi napravil mami veselje'."

"O, sam Bog naj mu napravi veselje . . . Nisem trudna, otrok! Niti ne čutim poti . . . Eh, veš kaj, to pa ni prav, da mi nisi precej povedala! Glej ga, glej! . . . Daj mi sem torbico! Poldne je ravno minilo! . . . Kaj pa, ali je že dolgo, kar je odšel? . . ."

"Ne posebno. Ravno kar je moral priti na njivo."

Miona hitro vzame torbico Dušanki iz rok, pokuka vanjo, kaj je pripravila, in naglo odide.

Dušanka ostane pred hišo in vsa začudena gleda za svojo materjo.

Z njivo za lazom ni več ko en dan oranja. Zemlja je bolj slaba; kadar je dobro leto, se pridelajo na njej dva do trije strogi jare pšenice.

Ognjan je ravno odrezal prvo brazdo in hotel obrniti, ko se pred njim pokaže mati.

"Vidite, ga, no, mojega možakarja, kako vam dela!" vzklikne veselo Miona, steče k Ognjanu ter ga začne objemati in poljublja.

Ognjan je bil nekoliko presenečen.

"Pa Bog daj srečo, moj gospodar!", nadaljuje Miona. "Glej, glej, kako krasna brazdica je to, in kako globoka je . . . Oh, ali sem neumna! Brbljam tu nekaj tjavendan, ti si pa zmučen, moj težak! . . . Glej, tu . . . tu ti je sestra pripravila še kosilo..."

Miona hitro vzame iz torbice, kar je bilo pripravljenega. Razgrne torbico, pa razpostavi po njej: malo soli, čebule, nekaj pečene krompirja, tenko pogačico, leseno latvico močnika in še čutarico ter pri tem govori:

"Poglej jo, no Dušanko! Še čutarico vina ti je pripravila. Cela gospodinja ti je to! Ve, kaj gre zmučenemu možu . . . Ustavi plug, sin! Dosti si delal!"

In solze jo oblijejo.

"Kaj ti je, mama?" reče Ognjan, ko je sedel. "Zakaj jočeš?"

"Nič, sin, nič! Se že smejem! . . . Daj no, vzemi — saj vem, da si lačen . . . Boga mi, jaz pa sem se zamudila malo spodaj v trgu . . . Ko bi ti vedel, kako hvali učitelj Senadina!"

"Sedi še ti, mama, bovsaj skupaj jedla,"

pravi Ognjan in odlomi še njej kos pogače.

“Ne bom, sin! Kosila bom doma . . . Dušanka me čaka,” odgovori Miona kar stoje in kakor da streže sinu. “Gotovo misliš, da sem trudna. Ne, Ognjan! Lahko ti stojim po ves dan, sinko! . . . Pa vzemi vendar! Boš že končal delo. Saj ni treba danes vsega zorati . . . No, glej ga no! Orje prav kakor možak! Mi je rekla Dušanka . . . Pa sem mislila, da se šali — ta vražič! . . .”

In zopet jo preganjajo solze. Briše si jih z rokavom in se smeje.

Ognjan se je čisto zmedel. Neki ogenj mu je udaril v lice. Že je odprl usta, da bi kaj rekel, pa res ne ve, kaj.

Miona ga znova sili, naj je . . .

Začne z njim čebeljati kakor otrok . . . Pravi, da bo shranila pšenico s te njive — samo za praznike. Iz nje bo mesila poprt-njak za božič, kolač za krstno slavo. Najlepša je moka iz starega žita.

“Samo če bo kaj prida obrodilo,” reče Ognjan. “Saj veš, sama, mama, da je ta njiva najslabša, kar jih imamo . . . Žito je skoro vsako leto snetljivo . . .”

“O, bo obrodilo, sin bo! . . . Mora obroditi! Saj take zemlje ni niti ob Moravi! Tu ni bilo nikoli niti snetja niti ljuljke . . . Boš videl, kako lepa pšenica bo tu! . . .”

Ognjan poje, pa vstane in znova prime za plug in ošine vole . . .

Miona stoji in gleda sina, kako skače okoli pluga kakor petelinček, vleče za ročico in pritiska zdaj na eno zdaj na drugo stran. Delo je težko, otrokova roka pa še šibka.

Nekolikokrat je že hotela steči k njemu in mu pomoči . . . toda nekaj ji ni dalo. Še sama ne ve, zakaj!

Pobere torbico in se počasi odpravi proti domu.

Netšetokrat se je obrnila in gledala Ognjana. Videla ga je — ko je zoral že tretjo brazdo! . . .

Prevzelo jo je čudovito veselje. Na jok ji gre — in na smeh ji gre. Sama ne ve, zakaj . . . Nato pa le začne govoriti sama s seboj: “Saj je pa tudi prav, da še meni enkrat napravi Bog kako veselje! . . . No, kaj mar nisem srečna! Čujte, sina imam! Gospodarja imam, hej! . . . Ne bodo mi več go-

spodarile tuje roke . . . O, da! . . . Nihče nima takega dečka. Kako ti orje! . . . Niti sam Jelenko ne zna bolje! . . . Cel fant ti je to! . . . Še eno ali dve leti, pa ga bom še oženila — ako Bog da! O, tudi v moji hiši se bo še pelo! . . .”

Dušanka se ne spominja, da bi sploh kdaj videla mater bolj veselo ko takrat — ko se je vrnila z njive za lazom . . .

Domov je prišla pojoč si potihoma neko veselo pesmico. (Milovan Glišič).

KMETIČ IN SMRT

(Španska pripovedka.)

NEKOČ je živel kmet, ki se je pisal za — recimo — Volbenka Kveder. Bil je siromašen ter imel precejšnjo družinico. Pomanjkanje je trkalo na duri. Nekega dne reče nevoljen svoji ženi: “Najini otroci so požrešni, kakor volcje; vsak grižlje mi snedo spred usti. Saj bodo nazadnje z jedjo še sklede pojedli. Bi se pa vendar rad enkrat do sitega najedel; seveda ti snedenci ne smejo zraven biti.”

Njegova dobra in modra žena je sklenila moževi želji ustreči. Prodala je par kopic jajec, za skupiček je kupila zajačka, ga skrbno pripravila ter takoj drugo jutro rekla skrivaj možu: “Tamle v loncu imaš pečenega zajca in dobrega kruha. Kar zmuzni se iz hiše s pečenko, da te otroci ne opazijo; naj ti dobro diši!”

Mož skrije lonec pod jopič ter se poda na polje. Ko pride že daleč na polje, sede pod oljko, zmoli molitev pred jedjo ter se spravi na zajca tako zadovoljen in vesel, da bi celo s kraljem ne menjal. Kar stópi predenj stara, suha, grda postava; oči ima udrte, usta široke, nosu nima nobenega. Volbenk se strese od groze. Ker pa ni bil surovina, ampak prijazen mož, povabi gosta nepridiprava, da naj ž njim prigrizne. “To pa to; mi zelo ustrežeš,” odgovori postava, sede ter začne jesti. Toda glej! Postava ne je, ampak žre; ena, dve, tri in zajec je pogoltnen.

Kmetič gleda predse zamišljen, žalosten.

“Oh,” vzdihne, “zakaj nisem ostal doma! Bi zajca vsaj z ženo in otroci pojedel; sedaj ga mi je pa pogoltnila ta pošast.”

Neprijazni gost si obriše usta ter reče: “Volbenk Kveder! Tvoj zajec mi je dobro dišal.”

“No, to sem dobro videl in tudi skusil,” odgovori kmet nejevojno.

“Zahvalim te, povrnem ti!”

“No, no, če bo le res,” odgovori kmetič mrzlo.

“Kaj ne, rad bi vedel, kdo da sem? Veš, Volbenk, jaz sem smrt, prava smrt!”

Volbenk se strese, kakor bi mu kdo za hrbtom hipoma s topom ustrelil.

“Ne boj se!” reče smrt, “ne bom te takoj vzela. V zahvalo za tvojo prijaznost ti svetujem: postani zdravnik! Skrbela bom, da si boš pri tem nabral bogastva in postal slaven.”

Kmetič se hudomušno nasmehne pri teh besedah: jaz, pa naj bi zdravnik postal! “Ljuba smrt,” izpregovori nato, “zadovoljen sem, če me še dolgo, dolgo lepo pri miru pustiš. Da bi pa bil za zdravnika, to pa res ni zame!”

“Zakaj pa ne?”

“Saj nisem bil nikoli v šoli.”

“To je vseeno.”

“Ne znam ne grško, ne latinsko!”

“Tega tudi ni treba!”

“No, pa še pisati ne znam; če pa berem, mi črke kar plešejo pred očmi!”

“Saj tudi tega ne boš potreboval, ko boš za zdravnika,” reče smrt, “le name se zanesi; zagotovim te, da boš najslavnejši zdravnik, če tudi se nisi nič učil. Misliš li, da se jaz kaj brigam za učenost teh študiranih doktorjev? Jaz ne pridem in ne grem, kakor bi oni radi, ampak kakor sama čem. Ako zgrabim kako človeče za uho, ga vzamem seboj, če se gospod doktor tudi na glavo postavi. Sicer pa jaz hočem, da postaneš zdravnik; če se pa braniš, te pa vzamem koj seboj. Torej molči in poslušaj, kaj ti naročim!”

“Bom, bom! le govori!” odgovori Volbenk malo nevoljen, ker se je moral le prisiljen vdati.

“Ako te bodo klicali k bolniku, govori dalje smrt, “in me boš ti videl ob vzglavju

postelje sedeti, povej odločno že naprej, da so vsi pripomočki zastonj; bolnik bo moral umreti; naj se torej pripravi na odhod; ako me pa ne boš videl pri bolniku, pa povej naprej, da bo bolnik gotovo ozdravel in mu zapiši — vodo iz vodnjaka.”

Smrt pokima ter hiti proč. Ali zviti kmetič vpije za njo: “Nečem reči “na svidenje”, jaz upam, da me ne boš nikoli več obiskala; če pa prideš, bom pa imel vedno zajca pripravljenega, da te pogostim!”

“Nikar si ne delaj skrbi, ljubi Volbenk,” odgovori smrt, “dokler ne boš videl razpadati svojega stanovanja, ne pridem pote!”

Volbenk Kveder se vrne zamišljen domu ter pove ženi vse, kaj se mu je dogodilo. Žena pa je bila modrejša od moža ter je dejala: “Smrti se že sme verjeti, saj ni nobena reč tako gotova kot smrt.”

In ženica je začela okoli pripovedovati, da je njen mož najizvrstnejši zdravnik na svetu, češ, da spozna na prvi pogled, ali bo bolnik umrl ali še ostal pri življenju. Besede ženice so šle hitro od ust do ust. To vam je bilo smeha in norčevanja. “Ta človek je znorel,” so kričali ljudje, “tudi nas bi rad na nos vlekel. — Gospoda bi rad igral, pa se mu priimek gospod toliko poda, kot klubuk oslu.” Navihane dekleta pa so sklenile, da se hočejo malo ž njim ponorčevati ter ga osramotiti. Ena izmed njih pravi: “Jaz se bom naredila bolno, ve ga boste pa poklicale in on bo mislil, da sem res bolna; to se bo vrezal!”

Rečeno, storjeno. Pred sobo so k vratom postavile veliko košaro smokey (fig). Dekle leže norčujoč se na posteljo ter stoka in zdihuje, da bi se kamnu smilila. Težko so tovarišice zadržavale smeh. Gredo urno po Volbenka. Ta pride, zapazi pred vratmi košaro smokey, stopi k postelji navidezno bolne in ugleda ob vzglavju ležišča — smrt.

“Bolnica je slaba,” reče kmetič, “in bo umrla!”

“Kaj pa ji je,” vprašajo druga dekleta ter se tiho kihitajo.

“Je preveč smokey pojedla,” je reče novi zdravnik, “in ne bo nobenemu več o tem pravila.”

In zares, dve uri pozneje je bila dekle mrlič.

Silno naglo se je raznesla ta strašna novica. Volbenk Kveder je zaslovel kot najprebrisanejši zdravnik. Klicali so ga k vsakemu bolniku. Nabral si je toliko bogastva, da ni vedel kam ž njim. Svoje sinove in hčere je lepo preskrbel ter jim pomagal do častnih služb. On sam pa ni maral za čast. Le zložno, mirno je hotel živeti. To mu je pa dobro teknilo. Postal je debel in tolst, da malo takih. Njegov obraz je bil okrogel kot solnce, truplo njegovo je bilo podobno sodčeku. Še bolj kot za svoje telo, je skrbel za svoje stanovanje. Gorje tistemu, ki bi se drznil njegovo stanovanje poškodovati; njegov zidarski mojster je moral hišo njegovo vedno hraniti v najboljšem stanu. Kajti Volbenk se je vedno spominjal besedi smrti, ki je rekla, da ne bo prišla prej, dokler ne bo začelo razpadati njegovo stanovanje, — razpadati pa ni smelo, in tako bom eno zagodel smrti, si je mislila zvita buča.

Toda leta so prinesla čudežnemu zdravniku neprijetne stvari. Lasje so se pobelili in so naposled izpadli; zobje so se mu polomili, hrbet se mu je skrivil. Naposled se ga je lotil protin ter ga je položil v postelj. Netopir prifrči v sobo ter mu prinese pozdrav od smrti, — bolniku se je zdelo to le slaba šala.

Nekega dne začne bolnika dušiti; sova zapoje pod oknom ter naznanja, da je smrt že na potu. Bolnik se nad tem raztogoti. Drugi dan ga še bolj duši. Pes na dvorišču tuli ter sporoča ubogemu Volbenku, da je smrt že blizu; bolnik pa o tem neče nič vedeti ter jezno vrže bergljo na psa. Toda vse ne pomaga nič. On postaja vedno slabši in slabši; kar stopi smrt k durim ter potrka. Urno ukaže Volbenk zapahnniti duri, toda smrt se zmuzne skozi ključavnico ter stopi pred postelj.

“Kaj pa še, ti smrt, prijateljica,” reče umirajoči, hudujoč se, “ali nisi rekla, da boš le prišla, ko bo začelo moje stanovanje razpadati? Moj stan je še čisto dober in jaz te še nisem prav nič pričakoval, če se si mi tudi naznanjala po poslancih.”

“Aj, aj,” pravi smrt, “mar nisi zgubil svojih moči, ali ti niso izpadli lasje in zobje? Tvoje stanovanje je tvoje telo.”

“Ah,” vzdihne globoko bolnik, “na to pa nisem čisto nič mislil. Ti mi prideš čisto nepričakovano.”

“Tem slabše zate, Volbenk Kveder,” odgovori smrt, “kajti kdor je pripravljen, se me ne ustraši, če pridem.”

Vi umrljivi ljudje ste slepi, ker nečete spoznati, da kdor je rojen, mora tudi umreti. “Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure, ne dneva, kdaj Gospod pride!”

Umrlji so sledeči naročniki:

Frances Laushin, Chisholm, Minn.
 Mrs. Maronich, Great Falls, Mont.
 Antonija Trost, Forest City, Pa.
 Frank Moscon
 Frank Stopar, Cleveland, Ohio.
 Elis. Valencich, Cleveland, Ohio.
 Jennie Dobnikar, Cleveland, Ohio.
 Mary Glavan, Cleveland, Ohio.
 Andrew Kuhar, De Pue, Ill.
 Johana Vidervol, Cleveland, Ohio.
 Frank Bizal, Cleveland, Ohio.
 Mr. John Praprotnik, Aurora, Ill.
 Elizabeth Ursič, Easton, Penna.

Zahvale:

Bogu, Devici Mariji in božjemu služabniku Fr. Baraga se zahvaljujejo sledeči:

Angela Pipan, M. Hochevar.
 Marija Sivic, Neimenovana v Clev.
 Mary Gerbeck, Frances Fink.

Zahvaljujejo se Bogu, Jezusu in Mariji, Frideriku Baragu, Mariji Pomagaj in sv. Antonu za pridobljene milosti, sledeči: K. Perme, Mrs. Josephine Bergles, Mrs. M. Ciuha, Mrs. M. Gerbetz.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

ZA LIST — A. Anžur \$1.50, M. Stiglitz \$4.25, A. Lokavec \$1.75, F. Krelbelj \$1, M. Stukelj \$1, M. Mihelich \$1, M. Zaletel \$1, F. Hren \$2, J. Leskovec \$1, Rev. J. Verhuncer \$10, Mrs. Rosman \$1, F. Ulčar \$1, A. Berus 25c, J. Kirn \$35, F. Ogrin \$10, J. Gruden \$15, M. Prebelich \$1, M. Kelhar 50c, J. Pavlinac 50c, Mrs. Stepanich \$1, A. Kogovšek \$1, M. Ortar \$2.50, J. Bergles \$5, A. Setni ar \$1, C. Križe \$2.50, K. Perme \$3, J. Dolčić \$2.

ZA SEMENIŠČE, Tabernakelj, Kruh sv. Antona, Študente in drugo — J. Majnik \$1, M. Kerzich \$1, M. Hoge \$25, M. Hočevar \$5, F. Fink \$2, J. Vajeketich \$1, M. Zalar \$2.50, M. Mule \$2, J. Dobrane \$25, L. Bodes \$2, J. Mihelich \$5, A. Perušek \$1, R. Ušnik \$1.50, J. Martincic \$1, Mrs. J. Nemgar \$1, K. Tisovec \$1, F. Hren \$7, G. Kreiner \$1, M. Sternisha \$1.50, J. Mrkun \$1, M. Colombo \$1, K. Waršek \$1, M. Qesnik \$5, A. Savor \$1, U. Strubel \$4, M. Lauriski \$1, J. Zupančič 25c, A. Nemgar \$2, J. Gruden \$15, K. Lopič \$3, R. Čič 50c 50c, K. Pristopec \$1, M. Rusold \$5, F. Kerne \$1, J. Erlah \$1.75, N. N. \$5, M. Sivic \$1, M. Ciuha \$10, F. Urajnar \$3.50, M. E. Perushek \$2, J. Bergles \$5, V. Krajcic \$2.50, A. Setničar \$1, F. Cankar \$1.25, M. Pangre \$1, M. Prasninar 50c, C. Križe \$2.50, K. Perme \$3, J. Dolčić \$2.

ZA LUČKE — J. Majnik \$1, M. Gerbeck \$1, A. Anžur \$1, A. Urbas 50c, F. Krelbelj 25c, T. Roncevic \$1, M. Zakrajšek \$1, M. Mule \$1, J. Kuhel \$1, R. Krall 50c, L. Erlich \$1, Mrs. Terpinc 25c, F. Zivetz 50c, J. Budan \$2.50, J. Hočevar \$5, J. Vidmar 25c, Mrs. F. Lushar 50c, J. Polz \$5, Mrs. R. Bahor 50c, K. Smolich 50c, Mrs. Mramor \$2, A. Russ 25c, Mr. Mrs. Perhne 60c, M. Šircelj 75c, A. Xel-

ler \$1, T. Archul \$2, M. Sasek 50c, F. Scheringer \$1.25, M. Škerl \$1, A. Pipan \$1, A. Savor 50c, A. Berus \$1, M. Jerikovskiy \$1, M. Lautar 50c, M. Gustin 50c, A. Zokal \$1, A. Križe \$1, Mrs. Archul 85c, G. Shebe \$5, L. Mihelich \$3, M. Poglajn 50c, M. Rapotič 50c, F. Jalovec \$3, M. Kremesec \$5, J. Stepanich \$5, Mrs. Gliha \$5, K. Lopič 50c, F. Dokl 50c, J. Berus 30c, A. March \$2, M. Šircelj \$5, H. Goličnik 50c, H. Podpavec 50c, A. Kogovšek 50c, M. Perhne \$1, A. Jakuš 50c, M. Ciuha 50c, A. Smrekar 50c, J. Rogel 50c, M. Papež 50c, J. Razborich 75c, J. Kozelj 50c, A. Peterlin 50c, M. Spehar 50c, L. Zabuokovar 50c, M. Pangre \$1, J. Pucel \$1, J. Paukovic 50c, J. Kašček \$1, R. Ušnik \$2, A. Predan \$1, C. Gersich \$1, J. Adamic 50c, F. Grebenc \$1.75, L. Vončina \$1.

ZA APOSTOLAT — M. Kerzich \$1, J. Travninar \$20, K. Waršek \$7, F. Starman \$10, Mrs. Sladich \$10, R. Lesh \$10, M. Dolinar \$70, A. Urban \$1, R. S. Kopach \$10, M. Perhne \$20, J. Razborich \$1, M. Sellak \$1, M. Smrekar \$10.

ZA SV. MAŠE — M. Zupančič \$1, T. Zdešar \$6, A. Madrich \$1, F. Žitnik \$5, J. Majnik \$2, M. Gerbeck \$1, Mrs. Sellak \$3, M. Hočevar \$1, J. Begush \$3, F. Krelbelj \$1, M. Ambrose \$1, M. Hrovat \$3, A. Volovlek \$1, K. Vehar \$2, T. Rončevich \$1, J. Hrovat \$10, J. Husich \$5, Mrs. Straus \$5, J. Brlan \$2, Mrs. Vidmar \$2, M. Mule \$8, M. Kozjan \$2, M. Zalar \$20, A. Tomsic \$2, J. Kuhel \$4, A. Mehle \$1, J. Vidmar \$1, Mrs. Jalovec \$2, M. Arko \$2, A. Jerman \$1, R. Jakša \$5, F. Živetz \$2, J. Ponikvar \$1, J. Rutar \$2, M. Sternisha \$2, J. Kuhar \$3, M. Zore \$1, F. Zvanuk \$1, M. Stefanich \$2.50, M. Pevic \$2, J. Vidmar \$1, Mrs. F. Lužar \$1, Mrs. J. Korenčič \$2, M. Francel \$1, Mrs. T. Muratti \$3, J. Dolčić \$5, R. Ušnik \$4, Mrs. J. Nemgar \$1, Mrs. G. Stephan \$2.50, M. Madic \$1, K. Smolich \$2, A. Russ \$1, H. Somrak \$1, M. Hočevar \$5, F. Terlep \$2, L. Hoge \$2, T. Archul \$2, Mrs. Miller \$4, F. Ulčar \$2, J. Mrkun \$2, M. Škerl \$2, M. Jamnik \$2, A. Hočevar \$2, J. Papesh \$5, F.

Martincič \$2, M. Gorup \$5, T. Brojan \$2, S. Čičak \$1, A. Savor \$1, A. Berus \$3, J. Kirn \$40, L. Anzich \$2, J. Kadež \$1, U. Strubel \$1, M. Lauriski \$1, M. Tomazic \$2, M. Draz \$2.50, M. Polajnar \$1, J. Barkar \$5, J. Pazel \$1, M. Malovrh \$5, J. Perušek \$5, J. Gruden \$10, J. Spolar \$1, J. Hočevar \$1, J. Hribljan \$2, F. Starman \$3, A. Zokal \$4, M. Bolte \$2, Mrs. Archull \$2, F. Jerina \$5, M. Zore \$1, A. Možina \$3, Mrs. Matasich \$1, L. Mihelich \$2, A. Zadnik \$1, M. Poglajn \$2, M. Rapotič \$1, K. Lopič \$2, R. Čič \$3, St. Mary Magdalene Society No. 162 KSKJ \$5, M. Modrjan \$3, M. Koshmerl \$1, F. Hočevar \$3, M. Rusold \$1, K. Rudman \$1, M. Dolinar \$5, J. Berus \$1, M. Hotujec \$10, Pucel \$1.50, Horwath \$1, Govednik \$2, M. Prebelich \$1.50, F. Jarc \$1, A. L. Markoja \$2, N. N. \$1, A. Treven \$2, M. Grum \$3, M. Sivic \$3, M. Koman \$2, A. Levar \$5, M. Pluth \$1, J. Stukelj \$10, K. Toporis \$2.50, F. Kranjc \$5, H. Prapotnik \$1, A. Smrekar \$1, J. Rogel \$2.50, J. Husich \$3, M. Kasun \$2, M. Sodac \$1, M. Smrekar \$1, J. Sinkovic \$30, F. Levstik \$7, B. Miroslavich \$1, T. Urbiha \$1, M. Sadar \$1, F. Sardoch \$2.50, A. Bosnak \$4, A. Dvoršak \$1, A. Gerchman \$1, A. Setničar \$2, A. Peterlin \$1, B. Omahne \$1, L. Jeruc \$2, M. Spehar \$1, A. J. Brozovich \$2, J. Pucel \$1, M. Kittek \$1, T. Koleta \$1, M. Težak \$3, E. Papesh \$2, A. Stupnik \$1, J. Paukovič \$2, J. Judnich \$1, J. Kasecek \$1, A. Kozel \$1, C. Križe \$2.50, R. Ušnik \$15, K. Perme \$2, A. Predan \$5, T. Centa \$3, M. Sellak \$1, Mrs. Slanovich \$5, C. Gersich \$1, J. Adamic \$2, J. Sladich \$2, H. Volpe \$1, C. Jarc \$5, M. Tekavec \$3, Mrs. Zorko \$3, F. Centa \$3, M. Furar \$5, J. Jager \$3, Stopar & Svigel \$2, L. Voncina \$2, Mrs. Jažič \$1, J. Mihelich \$5, R. Vidmar \$2, J. Ancel \$1, J. Hočevar \$1, F. Starman \$11, J. Strojnar \$2, Dr. Mesec \$2, K. Cherne \$100, Mrs. Cvenk \$3, M. Laurich \$20, A. Hočevar \$1.50.

ZA BAROGOVO ZVEZO — J. Majnik 50c, M. Škerl \$1, A. Pipan \$2, M. Lauriski \$1, N. N. \$2, M. Gerbetz \$1, M. Papesh \$2, A. Pe-

terlin \$1, Rev. F. Pozek \$5, J. Adamic \$1, Mr. Mrs. Nemeč \$5.

ZA BARAGOV SPOMENIK —
F. Lovšin \$6.

ZA MOLITVENO FRONTO —
T. Sauli \$1, T. Archul \$1, N. N. \$1, A. Pipan \$2, J. Petkovšek \$3.

Brat Antonin sporoča:

V Soudanu, Minn., je umrla naša najstarejša zastopnica, Mrs. Frances Lovšin, ki je čakala 85 let. Zadnjih par let je že zelo težko hodi-

la okoli naročnikov. Kadar sem bil sam gori, sem jo opominjal, naj se nikar ne trudi, da bom že sam vse opravil, pa blaga žena tega nikakor ni hotela dopustiti. Vselej je pripomnila, da je treba za Boga tudi kaj potrpeti, in je šla agitirat. Res je bila ena najboljših naših agitatoric vsa leta, odkar je bila zastopnica za naš list. Naj ji Bog obilno povrne, te vrstice naj pa služijo dobri ženi v blag spomin. Istočasno po-

zdravljamo na tem mestu novo zastopnico v naselbini Soudan, ki je Mrs. Mary Archul. Bog jo živi!

Naročnikom v državi Illinois (Chicago, So. Chicago, Waukegan itd.) dajem na znanje, da jih mislim obiskati enkrat tekom meseca junija. Res je še precej daleč do tistega časa, pa vendar sporočam, da ne boste mislili: pozabil nas je . . . Na svidenje torej takrat, ko bodo rožce cvetele!

Kaj se godi v Sloveniji?

Ako hočete o tem poučiti svoje mlade in angleško govoreče sosede in znance, naročite jim knjižico v angleškem jeziku:

SHALL SLOVENIA BE SOVIETIZED?

Ta knjižica je pravkar izšla v zalogi Zveze Slovenskih Župnij. Je zelo poučna in koristna. Obsega 72 strani in stane 25 centov.

Najbolje je, če naročite kar štiri knjižice skupaj in jih potem razdelite med tiste, ki bi jih radi poučili o dogodkih v Sloveniji. Pošljite en dolar za štiri izvode.

Naročate jo lahko na naslov:

AVE MARIA

Box 608, Lemont, Illinois